

norsk FILATELISTISK TIDSSKRIFT

Nr. 7-8

Frimärkshuset i Stockholm lanserer

Det eneste albumblad som med et minimum av arbeide beskytter
Deres merker til fullkommenhet og samtidig uten sammenligning gir
de største muligheter ved oppsetting og omflytting av Deres merker.

Vær med fra begynnelsen og dra nytte av vårt INTRODUKSJONSTILBUD

24 Visir blad i Gripen-perm R7 — N.kr. 81.— inkl. omset.avgift

Ditto i Gripen-perm R9 — N.kr. 98.— —>—

Prøveblad enkeltvis koster n.kr. 3,10.

Repr. for Norge:

WENNERGREN-CAPPELEN A/S - OSLO

TOLLBODGATEN 19 — TELF. 33 77 75

Norsk Filatelistisk Tidsskrift

UTGITT AV NORSK FILATELISTFORBUND

Redaktører:

F. C. MOLDENHAUER JR. (ansv.)

EIVIND EVENSEN

Postboks 49 . MINDE . BERGEN

Forretningsfører:

O.r.sakfører LEIV A. BRECKE

Torggt. 1 . Oslo

Tidsskriftet sendes gratis til medlemmer av klubber tilsluttet Norsk Filatelistforbund.

Årsabonnement Norge kr. 16.—.

Annual Subscription all Foreign Countries kr. 20.—.

Annonsepriser . Advertising rates:

1/1 side (page)	kr. 150.00
1/2 —>—	80.00
1/4 —>—	50.00
1/8 —>—	30.00
1/16 —>—	20.00

payable in Norwegian kroner or foreign exchange at current rates.

Samlerannonser:

kr. 1.00 pr. linje, minimum kr. 5.00, for medlemmer av forbundsklubber og faste abonnenter (omfatter ikke annonser angående salg av merker, samlinger og rekvisita). Bare forskuddsbetalte samlerannonser blir tatt inn.

Opplag: 2250 eksemplarer.

Tidsskriftet kommer ut med ett nummer i måneden — juli og august unntatt. For juli og august utgis et dobbelt-nummer.

Bestillinger på tidsskriftet, særtrykk, enkelte nummer samt korrespondanse angående annonser, sendes forretningsføreren.

Forbundets postgironummer er: 69 268

Bankgironummer er: F 8299 B/179.

Korrespondanse angående tidsskriftets redaksjon sendes redaksjonen direkte.

Trykt hos Ed. B. Giertsen A/S, Bergen.

PRISLISTE OVER NORSKE FRIMERKER

og førstedagsbrev januar 1961

utgitt av Norsk Frimerkehandlerforening
til salgs i alle frimerkeforretninger.

Pris kr. 1,50 + porto 20 øre.

ALLE NORSKE FRIMERKER

kjøpes kontant. Innkjøpsliste (januar 1961)
over brukte og ubrukte frimerker samt
førstedagsbrev sendes mot 70 øre
i ubrukte frimerker.

ANTON HOLMBOE

Frimerker en gros.

Prof. Dahls gate 53 B, Oslo. Telef. 55 12 25.
Medlem Norsk Frimerkehandler Forening.

Godt utvalg

i norske og skandinaviske frimerker.

Pakker fra alle land.

Albums - Kataloger - Rekvisita etc.

S. D. MELBYE

Frimerkeforretning

Universitetsgaten 11 - Oslo

Medlem Norsk Frimerkehandler Forening.

Besøk

Postmuseet

Åpningstider:

Søndag	kl. 12—15
Tirsdag	» 10—15
Torsdag	» 10—15
Fredag	» 10—15

BYTTERINGEN TAASTRUP

kan stadig optage nye norske samlere som medlemmer, forlang bytteregler og eventuelt ogsaa prøvesending. Oplys samleromraade.

BYTTERINGEN, Parkvej 29

TAASTRUP, DANMARK

Nr. 7/8 — AUGUST/JULI 1961 — 20. årgang

norsk FILATELISTISK TIDSSKRIFT

Redaktører: F. C. MOL'DENHAUER JR. (ansv.) og EIVIND EVENSEN

VELKOMMEN TIL „FILOS-61”

Oslo Filatelistklubb ønsker alle velkommen til 75 års jubileets utstilling i Oslo 21.—24. september. «Byen med det store hjerte» er fremdeles vakker på denne årstid og byr alle som kommer hit for første gang mange severdigheter. Tar man en tur opp til Frognerseteren en kveldstund, og ser utover byen, vil man få se tigerstadens rikt varierte omgivelser og store utstrekning der den ligger omgitt av skogene, vannene og jordene, og så Oslofjorden som gir byen en førsteklasses havn. Man blir høytidsstemt av synet, og glad over å vite at vår hovedstad kan måle seg med hvilken som helst i skjønnhet.

Så går veien til lokalene i Oslo Handelstand midt på Karl Johan, Oslo's hovedgate. Der vil De få oppleve en førsteklasses utstilling med en mengde lekkerbiskener i fremragende kvalitet og meget annet å se for både store og små samlere og utenforstående.

Samme år som Oslo Filatelistklubb ble stiftet (1886) utkom 4 av verdiene i 20 mm serien, og i samarbeid med Postverket feires disse merkers 75 års jubileum samtidig med klubbens utstilling. I den anledning utgis en minneblokk med de 4 merker.

Det blir også eget postkontor på utstillingen og eget spesialstempel.

I det hele tror vi i Oslo Filatelistklubb at utstillingen skal bli noe man vil huske lenge. Vi håper også at vi gjennom denne utstilling kan få knyttet til oss mange flere av dem som er interessert i vår fengslende hobby, særlig blant ungdommen som kanskje mer enn noen har behov for å finne sin fritidssyssel.

Oslo Filatelistklubb kaller alle frimerkeinteresserte til stevne i Oslo i september, og ønsker alle hjertelig velkommen til FILOS-61.

Oslo Filatelistklubb

Anders Evensen
formann.

Den ansvarlige —

— og den **u**ansvarlige.

«Det er sommer, det er sol og det er søndag», og det er ferie. Ferie fra blankslitt kontorkrakk, ferie fra overfylte busser og støvete bygater. Ferie fra ugress i hage og malingslitte husvegger. Kort sagt ferie fra alt — bortsett fra hobbyen. Nå er det riktignok onde tunger som insinuerer noe om at etterhvert er det vel kontoret som er blitt hobby, og hobbyen plikt. Vi vil her i alles påsyn protestere på det kraftigste mot en slik uhyre frekkhet. Vi syns nok det må være grenser for hvor langt en kan gå med å fortelle folk sannheten. Men nå er det altså ferie, og da er vi så snille at vi tilgir alle.

Riktignok sitter vi her nå i ferien og skriver uansvarlig, men det er slike ting som må gjøres. — Ferie eller ikke ferie — tidsskriftet må ut slik at vi kan holde vår linje uforfalsket og ren. Vi har nemlig alltid hevdet at det er bedre med en fugl i hånden enn ti i luften — om flukten er aldri så elegant. Og så er det altså agurktid, og hva skal vi så skrive ansvarlig om? Ingen har i den siste tiden skjeldt oss ordentlig ut. Riktignok er det noen vestfoldinger som er blitt fornærmet over å bli kalt «herrer». Der kan en se. Hvis en forsøker å være gallant så blir det alltid misoppfattet. Nei, utakk er verdens lønn. Vi lover at heretter skal vi holde bibelordet om at talen skal være ja, ja eller nei, nei. Nå er det jo slik da at en må gå i stort fotøy hvis en har ømme tær.

Vel, vi må nok trippe videre i våre små sko. Vi kommer ingen vei på denne måten. En forunderlig ting er det at det som er søppel for noen kan være gull for andre, og det er en sannhet vi må legge oss på sinne. Selv ikke redaktører kan luffe iveri på egen hånd — det er så lett å komme borti en liktorn. Auda.

Ellers er folk snille. Ingen har stilt ubehagelige spørsmål om hvor meget vi hadde betalt journalist Torgersen fra Stavanger for å skrive så pent om «Bergen 1961». Ingen har heller påtalt at vi lot ham boltre seg spalte opp og spalte ned om dette bergensstoffet. Godt ord igjen, kjære lesere. Vi skal love at neste gang det arrangeres stor utstilling i Bergen skal ikke vi nevne det med et ord.

Men nå er det altså sommer og det er

søndag og det er ferie, men aldeles ikke solskinn. Det pøser ned så mye som det bare kan pøse på Bergenskanten en søndag om sommeren. Kan dere fatte hvorfor slagterforfatterne alltid skal snakke om søndag og solskinn? Til neste sommernr. lover vi å skrive en tekst om søndag og regnvær — øs pøs styrtregn skal det være, og den sangen skal gå i dur ikke i moll, for intet er oss kjærere enn at det regner om søndagen om sommeren — for da er det så greit å sitte ved skrivemaskinen og klapre — og så var det de arkene vi skulle ha ferdig til «Filos». For nå er det ferie og da har vi endelig tid til å pusle med frimerkene.

— ELLER UTSTILLINGEN SOM FORSVANT

Når det gjelder IFA - 1961 så må en vel ha lov å bruke det gode gamle ordet — hovmod står for fall. Ifølge tidligere opplysninger så skulle denne utstillingen bli chreme de la chreme med smør og sukker på —. Her var det ingen anmeldelse i vanlig forstand, men bare innbudte samlinger. Utstillingskomiteen skulle skalte og valte blant verdens største. Dens make fantes ikke. — Det ble lovet et stort antall meget verdifulle informasjonsbrosjyrer etc. etc. Det var ikke grenser for stas.

...og så kommer altså brevet fra den nordiske kontaktmannen, kaptein George B. Lindberg, som begynner «Den 3. til 10. desember 1916 skulle IFA — Internationale Filatelieausstellung Düsseldorf ha ägt rum». Nettopp skulle — på nesten 2 stensilerte sider med minste linjeavstand forteller så kaptein Lindberg om en skandale av rang.

Vi vil bare i all korthet konstatere at IFA - 1961 var en vidunderlig ballong som sprang — men hvilket smell.

BREVKORTENE PERSONLIG

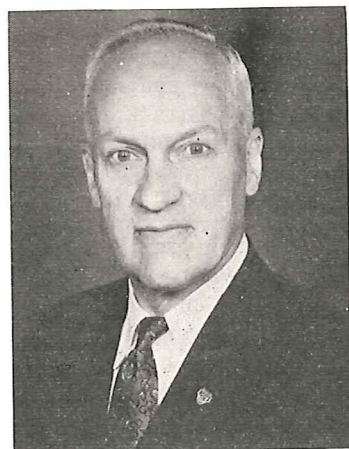
Brevprat med 70-årsjubilanten Carl H. Werenskiold.

Den 21. juni fylte Carl H. Werenskiold 70 år. Herr Werenskiold er nå bosatt i New York, men han er nordmann like god som noen, og at Oslo-studenten fra 1910 ikke har glemt sitt morsmål har han vist mange ganger i Norsk Filatelistisk Tidsskrift. Vi ville ha en liten fødselsdagsprat med jubilanten, men avstanden over havet er stor, og «praten» måtte derfor foregå pr. post. Når det gjelder herr Werenskiold så er det et ord som ligger oss på tungen...

— Breeevkort, ja — jeg har latt meg fortelle at mange syntes det var tung kost — at mange bentfrem regnet det for kjedelig og nesten ubegripelig for ikkespesialister. Det vil jeg ikke uttale meg om. Men det som forskrekker meg er at endel norske samlere for tiden har så meget imot faglige filatelistiske artikler. Se på Norsk Filatelistisk Tidsskrift! Faglige artikler må vike plassen (det har forresten vært litt bedre i de par siste nr.) for motivstoff, annonser, lange møtereferater med lute-fisk og kaffe! — Det var annerledes...

— ... i Jellestads og Stendals tid. Joda, vi kan den.

— Det var ikke ment som noen kritikk av redaktørene. Dere gjør antagelig så godt dere kan. — Nei, det er de som klynker og klager med praktisk talt ingen vilje, og kanskje heller ikke evne til å skaffe stoff av varig verdi, som ergrer meg. — I tidligere årganger av Norsk F T tror jeg hensikten med tidsskriftet skinner igjennom ganske klart — nemlig å gjøre ny viden om norsk og nordisk filateli tilgjengelig for leserne. Mangt og meget var jo oppdaget siden Håndboken i 1910 og 24, og leserne kunne på den måten holde seg à jour med resultatene av nyere forskning. Jeg for min del, og sikkert mange med meg, abonnerte i sin tid på tidsskriftet nettopp for å få det nyeste nye på området. Ja, siden bladet startet under krigen og jeg således var avskåret fra å være med fra begynnelsen, gjorde jeg senere store anstrengelser for å få med alt helt fra starten, for å skaffe meg kunnskaper slik at jeg kunne sette opp min Norge spesialsamling så riktig som mulig. Hele 37 år er gått siden Håndboken av 1924 så dagens lys, og når den neste kommer er det visst ingen som vet. Hvor skal man så i mellomtiden søke opplysninger om norsk filateli?

Carl H.

Werenskiold.

— De kunne jo starte med noen skrivebordskuffer i Oslo.

— Muligens, men jeg må da i mange tilfelle søke til Nordisk Filatelistisk Tidsskrift, Frimerke-Kontakt, Scandinavian Contact, Posthorn, osv.

— Nei, nå stikker De hånden godt inn i vepsebolet.

— Jeg synes det er tragisk, det var ikke slik før. Når man slår opp i tidligere årganger av Norsk F T og ser på de fantastisk gode artiklene av varig verdi som finnes der —. Har De noensinne hørt om folk som har gransket tidligere årganger etter annonser, møtereferater eller lignende som ikke har noen blivende verdi, men som er lutter øyeblikkssaker? Er det da ikke rimelig å si at den vesentlige oppgaven for Norsk F T er å bringe opplysninger om norsk filateli for å supplere eller korrigere Håndboken av 1924? Og så selvsagt stoff om utstillinger, personalia, korte møtereferater, osv. Med andre ord litt for enhver — inkluderende forskeren.

— Jo, vi er her enda, men hvor er skribentene?

— De må da finnes. Det er da nok av dyktige filatelister i gamle Norge. Men kanskje de er redd for å bli utskjelt for å servere kjedelig og tungt stoff. Men trenger da ikke norske filatelister også «kraftig» kost, eller er mange av dem virkelig tilfreds med filatelistisk barne-mat? — Det er så mye «hyggelig» å lese om — grovheter mot det norske postvesenet, «oppbyggende» feider om «pene», uleselige «stemp-ler» i et hjørne, og så «kast bort de defekte frimerkene». Det siste er det verste jeg har

Plateteknikken for de eldre norske frimerker i boktrykk

Av Carl H. Werenskiold.

Som kjent ble de fleste norske frimerke-utgaver i perioden 1855 til omtrent 1930 fremstillet ved boktrykk, og fra 1931 for det meste ved dyptrykk (fotogravyr). Andre metoder er blitt brukt unntagelsesvis, f. eks. litografi, offset og ståltrykk (koppertrykk).

hørt. — Som gransker av litt av hvert ville jeg være svært glad om jeg kunne finne noen merker med manglende tagg, tynn flekk osv., som ellers kunne bringe klarhet i en eller annen lenge søkt opplysning. Det bør hete: Hvis du ikke er forsker, gi dine defekte merker til en forsker. Han kan ofte bruke dem som bevis for konstante platefeil o. l. Med andre ord: Defekte merker kan brukes, men behøver naturligvis ikke settes inn i album.

— De nevnte noe om skribenter her i sta — vi har et bestemt inntrykk av at når noen har fått Norsk Filatelistisk Tidsskrifts Hederstegn, så slutter de å skrive i — ja, Norsk Filatelistisk Tidsskrift. Ta f. eks. Herbert Mowinckel, Carl H. Werenskiold, F. Walter-Johannesen...

— Unge mann, det greier seg. Jeg tar mot utfordringen. Jeg skal skrive om...

— Kan vi ikke vente med titlen til artiklen kommer?

— Jo, gjerne det. Men jeg lover. Og hils alle andre venner av norsk filateli: Skriv i deres eget blad, og skriv «tungt», og bring Norsk Filatelistisk Tidsskrift opp igjen på det høye plan...

— ...som Jellestad og Stensdal...

— ...akkurat. Vi er mange som ønsker og håper det.

— — —

Snakk om å bli tatt på ordet. Før vi rakk å trykke dette fødselsdagsintervjuet kom manuskriptet fra herr Werenskiold — og titlen finner De øverst på siden. Men la Dem ikke skremme av den — plateteknikken for de eldre norske frimerker — høres så vanskelig ut, men det er det ikke. Det er ikke «tungt» stoff herr Werenskiold byr oss, nei, han forteller på en uhyre interessant og lettfattelig, men konsis måte om hvordan våre eldre merker ble laget.

Unn Dem fornøyelsen av å øse av herr Werenskiolds kunnskaper.

— — —

Og en ting til. — Arnstein Berntsen har lovet 1. bind av Håndboken i slutten av året.

Av metoder som kan komme i betraktning for trykning av frimerker, foreligger mange varianter. Disse kan imidlertid inndeles i tre hovedgrupper etter prinsippene for overføringen av fargen fra trykkplatene til papiret. En kort orienterende redegjørelse tør være på sin plass her.

I. **Dyptrykk**, varianter ståltrykk (stålgravyr, kobbertrykk) og fotogravyr (raster dyptrykk).

Graveringen utføres enten for hånden med gravstikke på originalstemplet (stålgravyr), eller fotokjemisk ved syre-etsning av trykkplaten (fotogravyr). Fargen avgis fra de graverte eller etsede fordypninger i platen. Under trykningen forsynes platen først med farge. Selve trykkflaten avtørkes straks med en såkalt rakel, så at fargen gjenblir bare i fordypningene, og overføres derpå fra disse til papiret. Med frimerker fremstillet ved ståltrykk kan man som regel lett se at fargen ligger i små linjer eller ansamlinger ovenpå papiret. Bruk lupe og hold merket på skrå mot lyset. Fotogravyr kjennes til dels ved at de små «etsede» prikkene som overskyter konturen av merkebildet, er ikke-konstante, idet de varierer i plasseringen fra merke til merke.

II. **Flattrykk**, varianter litografi (steintrykk) og offset.

Trykkflaten (i stein eller sinkplate) er plan eller sylindrisk uten vesentlige forhøyninger eller fordypninger. Trykkbildet i fettholdig farge blir tegnet på, eller overført til, trykkflaten og tilføres farge. Idet den fettholdige farge skyr de fuktige deler, overføres den bare til trykkbildet i platen, og derfra til papiret. I offset overføres fargen først fra den sylindriske plate til en gummivalse og fra denne til papiret. Merker trykt i flattrykk har ofte et noe matt utseende, og fargen ligger ikke i små ansamlinger ovenpå papiret som i ståltrykk, og heller ikke er den presset inn i papiret som i boktrykk.

III. **Høytrykk**, samme som boktrykk og typografi.

Fargen avgis av de opphøyde deler av trykkplaten, som kommer i direkte berøring

med papiret under trykningen. Fordypningene (graveringen osv.) i platen avgir ingen farge til papiret, som derfor forblir hvitt på disse steder. Med frimerker trykt ved denne metode kan man ofte med lupe konstatere at de fargete delene i merkebildet er blitt trykt eller presset inn i papiret. Baksiden av papiret oppviser ofte tilsvarende, til dels fargete, forhøyninger.

Mangfoldiggjørelsen av originalstemplet for fremstillingen av et tilstrekkelig antall trykkstempler for en plate, vanligvis ett eller flere hundre pluss noen få reserver, kan i boktrykk skje på to måter, nemlig ved stereotypi eller ved elektrotypi, som nærmere utredet i det følgende.

For en detaljert beskrivelse av disse trykkmetoder henvises til litteraturen.¹

Tegningen og originalstemplet for boktrykk

For hver frimerkeutgave eller serie måtte man først lage en nøyaktig tegning, vanligvis i forstørret målestokk. Tegningen ble så overført til et flatt og blankpolert stykke bløtt stål for graving av et originalstempel. Reduksjonen til frimerkestørrelse ble som regel utført mekanisk ved hjelp av en såkalt pantograf.

Originalstemplet ble så gravert for hånden, speilvendt og «en épargne», dvs. de deler som skulle bli hvite i frimerket, ble gravert ut av stålstykkets polerte flate. Etter herdning kunne et sådant originalstempel mangfoldiggjøres, ved stereotypi eller elektrotypi, til det fornødne antall trykkstempler.

Originalstemplets utseende har vært gjenstand for atskillig misforståelse, visstnok til dels på grunn av fig. 27 på side 70 av «Norges Frimerker 1855—1924», hvor et modifisert rettvent frimerke (se rester av perforeringen i venstre rand) er avbildet for å belyse at originalstemplet hadde et hull i midten og

en glatt flate foran SKILLING. Lignende uhell (rettvendte avbildninger) er også hendt i Hiorths² og Jellestads³ vel kjente og ellers så fortrinlige artikler. At originalstemplet var speilvendt er imidlertid hevet over enhver tvil.⁴ Et rettvent prøvetrykk fra originalstempel (med innsatt midtstykke 10) befinner seg i Postmuseet i Oslo.

Stereotypi (Støpning)

Denne metode ble anvendt til mangfoldiggjørelsen av originalstemplet for Norges første frimerke til de 200 trykkstempler i platen. Originalstemplet ble gravert i stål og er fremdeles i behold. Trykkplaten var sammensatt av klisjeer laget ved støpning i en ennå eksisterende koppermatrise, hvori ble helt flytende typemettall.⁵

Stereotypi ble også anvendt i Johnsen-utgavene, Norgeskatalogen nr. 41—48, men i disse tilfeller har man sikkert brukt den mer gjengse metode, nemlig avformning, antagelig flere ganger, i en spesiell blanding av papir og gips. Disse avtrykkene, «matrisene», ble først tørret i en ovn og ble så brukt til støpning av trykkstemplene. At stemplene, og dermed frimerkene, kunne variere atskillig i størrelse, er lett forståelig.

Elektrotypi ved avformning i bly

Denne metode, i varianter, ble anvendt 1856—1883 i følgende utgaver:

Skilling Oscar I, .. Norgeskatalogen nr. 2—5		
Våpen 1867	«	« 11—15
Skilling Posthorn .	«	« 16—21
Øre Posthorn og Kr.		
Oscar II	«	« 22—40

De forskjellige beskrivelser i litteraturen⁶ angående plateteknikken i disse utgaver er for det meste ufullstendige, til dels misvisende, og med mange ufruktbare repetisjoner. En kritisk

¹ Aftenposten: «Frimerker som hobby», s. 84—103.

Tullberg: «Handbok för filatelister», spalter 145—210.

Boggs: «The Foundations of Philately», s. 107—147.

Easton (Melville): «Postage Stamps in the Making» (1949 utgave, Faber & Faber, Ltd., London).

Whetton: «Practical Printing and Binding» (Odhams Press, Ltd., London).

Kubler: «A New History of Stereotyping».

² Nord. F.T. 1896, s. 17—19 og 33—34.

³ Norsk F.T. 1950, s. 5—10, 30—35, 64—67, 91—96 og 124—126.

⁴ Tullberg: «Handbok för filatelister», spalte 202. Boggs: «The Foundations of Philately» s. 114.

⁵ Anderssen og Dethloff: «Norges Frimerker 1855—1924» s. 11.

⁶ Nord. F.T. 1922, s. 24—29.

«Norges Frimerker 1855—1924», s. 28, 62, 64—66, 70, 87, 89—90, 97—98.

Norsk F.T. 1943, s. 103—105; 1944 s. 34—36, 69—72, 89—92, og tilsvarende Særtrykk nr. 2.

American Philatelist, Nov.—Dec. 1933;—Jan. 1934.

behandling av dette emne i håp om større klarhet skulle derfor være ønskelige. Det er innlysende, at man i rekonstruksjonen av visse nødvendige detaljer i arbeidsgangen for så mange år siden, hvor nøye opplysninger nå mangler, er henvist til rimelig spekulasjon.

Skilling Posthorn utgavene

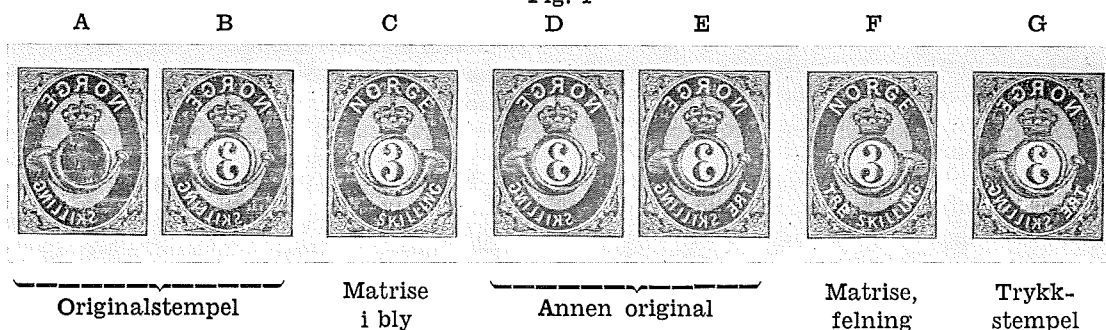
Plateteknikken i skilling posthorn utgavene er mer eller mindre typisk for denne metode, og skal beskrives her noe inngående.

Originalstemplet for denne serie ble gravert i stål (fig 1 A) av Philip Bartz, København. Graveringen var «en épargne», dvs. de deler som skulle bli fargeløse i frimerkene, ble gravert ut av stålet. Trykkeren, P. Petersen, avga i sin tid følgende erklæring⁷ angående plate-teknikken:

«Stemplerne. Originalstemplet, der graves i Staal, afformes i Bly. Over Blyaftryk-kene tages galvanoplastiske Udfoldninger i Kobber. Disse eftergraves og sammenlod-des til en Plade, indeholdende 10 Stempler. Denne Plade afformes atter og reproduceres

stykker, hvorved oppsto samme antall rett-vendte «matriser» (fig. 1 C). Ved hjelp av «gal-vanisk» strøm, dvs. elektrisk likestrøm, i en koppersulfat-oppløsning, hvori matrisene ble hengt som katode og en kopperplate som anode, felte man så ut et tynt kopperbelegg på matrisene. Dette belegg måtte så skrelles for-siktig av fra de stive blymatrisene, som var blitt svakt oljet på forhånd for å forhindre adhesjon. De tynne kopperbeleggene ble derpå avstivet med typemetall, og dannet således speilvendte annen-originaler, hvor teksten fremdeles var ufullstendig (fig. 1 D). Man graverte så inn for hånden den manglende verdi, f. eks. TRE, på hver av annen-originale-ne (fig. 1 E), og loddet dem sammen til en liten plate. Ved felling fra denne oppsto en tilsvarende plate matriser (fig. 1 F). Ved 10 felling fra matriseplaten fikk man det for-nødne antall trykkstempler (100 for trykkpla-ten pluss 20 reserver) fordelt på 10 små plater. Disse ble skåret opp til enkeltstempler (fig. 1 G), og hver av disse ble påstøpt fot, så de ble typehøye. 100 trykkstempler ble endelig

Fig. 1

saa mange Gange ved Galvanoplastik, som nødvendigt for at erholde en Sats paa 100 Stempler, foruden de fornødne Reserver. Efter at Fældningen er fuldført, opskjæres Pladerne saaledes, at hvert Stempel bliver for sig, hvorefter de paastøbes Fod — —.»

I en annen, noe senere erklæring heter det bl. a. at «Gravuren — — absolut må være i Staal».

I midten av stemplet var et utboret hull, i hvilket ble innskrudd et midtstykke med det store verditall, f. eks. 3 (fig. 1 B). Da hver verdi i serien hadde et midtstykke med tilsvarende verditall, og da flaten foran SKILLING var glatt, uten verdiangivelse, kunne stemplet med hull gjøre tjeneste for hele serien fra 1 til 7 skilling. Originalstemplet med midtstykke ble så avformet flere, som oftest 12, ganger ved kraftig press i små, ca. 7 mm tykke bly-

spent sammen til en trykkplate. Når et stempel ble beskadiget under trykningen, ble platen spent opp og stemplet erstattet med et reservestempel. Trykkstemplene måtte selvfølgelig være speilvendte, slik at de trykte frimerkene kunne bli rettvendte. På grunn av små forskjeller i graveringen av ordet TRE i annen-originalene, gjenfinner man 12 graveringsstyper i frimerkene.

Når Petersen i sin erklæring nevner at (annen-original) platen avformes atter, har jeg her og i en tidligere artikkel⁸ antatt at denne avformning ble utført ved felning, da annen-original-platen neppe var fast nok til å tåle det sterke press som behøvdes til pregning i bly. Legg merke til at Petersen også nevnte at originalstemplet absolutt måtte være i stål.

⁷ Stortingsforhandlingene for 1880, Dokument nr. 81, gjengitt delvis i Nord. F.T. 1922, s. 27.

⁸ Norsk F.T. 1957, s. 4—6.

Arbeidsgangen var således (for 3 skillingplaten):

Tabell 1
Skilling Posthorn

Arbeids- trinn	Fellings- trinn	Beskrivelse	Utseende		Teksten (hvite deler i merket)	
				Se Fig.		
0	—	Originalstemplet (stål).	Speilvendt	1 B	Ufull- stendig	Senket Opp- høyd
1	—	Avformningen av originalstemplet i bly til 12 matriser.	Rettvendt	1 C		
2	1	Felling fra matrisene, inngraving av små verditall, og sammenlodning til 12-blokkplate av annen-originaler.	Speilvendt	1 D 1 E	Fullstendig- gjort ved graving	Senket
3	2	Felling fra annen-original blokken til en matriseplate.	Rettvendt	1 F		
4	3	10 fellinger fra matriseplaten for å fremstille fornødne antall trykkstempler, pluss reserver. Hvert stempel ble påstøpt fot for innsetning i platen.	Speilvendt	1 G	Fullstendig	Senket

Frimerkepressen går.

Danmark.

2 nye verdier i bruksserien med det siste bilde av kong Frederik IX blir utsendt den 25. august. Det er denne gang verdiene 50 og 80 øre, henholdsvis blågrønn og orangegul.

Australian Antarctic Territory.

Den 5. juli ble det provisoriske 5d merke erstattet av et nytt 5d merke med samme motiv som provisoriet.

Belgia.

Det er i år 400 år siden byen Malines ble erkebispsete, og i den forbindelse ga det belgiske postverk den 31. juli ut en serie på 3 merker med tilleggsverdi. Verdiene er 40 c + 10 c, 3 F + 1,50 og 6 F + 3 F.

Folkerepublikken China.

Den 20. juni ble det utgitt 2 frimerker pålydende 8 og 10 fen til 100 årsdagen for ingeniør Chan Tien-yu's fødsel. Han bygget blant annet jernbanen fra Peking til Shangchiakou.

Forenede Nasjoner.

Den 18. desember vil det bli utgitt 2 frimerker pålydende 4 og 11 cents til ære for FN's økonomiske kommisjon for Syd-Amerika. Merkenes gjengir kart over Syd-Amerika og er igjen trykket i det japanske statstrykkeri i Tokio.

Israel.

Årets nyttårsmerker til feiringen av jødernes år 5722 vil bli utgitt i nær fremtid. Verdiene er 7, 25 og 40 agorot, og merkenes gjengir israelske helter, nemlig Samson, Maccabi og Kochaba. Merkenes er i flerfargetrykk og minner meget om fjorårets utgave.

Til 200 årsdagen for Rabbi Israel Ball Shem Tov's død, grunnleggeren av Hassidism, en sosial og religiøs bevegelse, vil det bli utgitt et frimerke pålydende 25 agorot i fargene brun og gul.

Italia.

Den 8. juli ble det utgitt et merke pålydende 30 lire i anledning 100 årsdagen for den berømte diktersoldat Ippolito Nievo's død. Merket gjengir Nievo's portrett og en bok med tittelen «Confessioni di un Italiano» hans mest kjente verk. Det er i år 1900 år siden apostelen Paulus første gang kom til Rom. Dette minnes av det italienske postverk med 2 frimerker pålydende 30 og 70 lire. Merkenes har samme utførelse og gjengir et gammelt bilde av Paulus' reise.

Jugoslavia.

Til 20 årsdagen for Jugoslavias befrielse utkom den 3. juli en serie på 5 merker. Verdiene er 15, 20, 25, 60 og 100 dinar og gjengir monumenter av frihetskampens helter. 100 dinarmerket gjengir en statue av marskalk Tito, og det samme motiv er benyttet til et 500 di-

nar merke som kun er utgitt i miniatyrark på ett merke. Opplaget for denne «blokk» er bare 30.000.

Malaya — Kelantan.

Den 17. juli utkom et merke pålydende 10 sen i anledning kroningen av Kelantans nye sultan. Merket er utført i flerfargetrykk av Harrison & Sons Ltd. på CA-vannmerket papir.

Malaya — Selangor.

Også Selangor feirer innsetningen av en ny sultan med et 10 sen frimerke i flerfargetrykk fra Harrison & Sons.

New Zealand.

Årets merker med tilleggsverdi for helsearbeidet ble utgitt den 2. august. Verdien er 2d +1 og 3d +1 og gjengir henholdsvis en hvit heire og en buskhauk. Frimerkene vil også bli utgitt i miniatyrark på 6 merker. Merkene vil være til salgs ved alle postkontor inntil 30. november.

Nord-Viet-Nam.

Den 1. juni ble det utgitt en serie på 2 merker i verdien 4 og 12 xu for å markere den internasjonale barnas dag.

Den 15. juni sluttet Viet-nam seg til de land som feiret Gagarins romferd med frimerker, idet de ga ut en serie på 2 merker. Verdien er 6 og 12 xu. Opplaget var 1½ mill. av hvert merke tagget og 12.000 utagget.

Norfolk Island.

En ny 10/- i bruksserien blir utgitt den 14. august. Fargen blir grønn, og merket gjengir bilde av en rødhalet tropefugl. I følge melding fra postverket er denne verdi forårsaket av de nye pakkeposttakster og utvidelsen av vektgrensen for pakker til 22 lbs.

Polen.

Bruksserien «Gamle historiske byer i Polen» ble den 12. mai supplert med 2 nye verdier 50 og 90 gr. henholdsvis grå og brun.

Den 25. mai ble det utgitt 2 frimerker pålydende 40 gr. og 1,50 zł i anledning den 30. internasjonale utstilling i Poznan. Merkene gjengir utstillingens motiv, en stilisert Hermes-lue og en bevinget P.

Den 15. juni utkom en serie på 6 merker med bilder av berømte polakker, bl. a. Polens første konge. Verdien er for samtlige merkers vedkommende 60 gr.

For å vise hva den polske skipsbygningsindustri kan prestere ble det utgitt en serie på 6 merker den 24. juni. Merkene gjengir eksempler på skipsbygningsindustriens produkter fra en tråler på 1250 tonn til en 19.000 tonn tankbåt. Merkene er trykket i fire farger på hvit bakgrunn, og samtlige merker er 27 mm høy, men lengden varierer fra 54 til 108 mm. Verdiene er 60 gr., 1,55, 2,50, 3,40, 4,00 og 5,60 zl.

I anledning kommunistlandenes samferdselsministres møte ble det den 26. juni utgitt en serie på 3 merker med symbolske motiver. Verdiene er 40 og 60 gr. og 2,50 zl. Samtlige verdier ble også utgitt i et miniatyrark som ble solgt for pålydende + tilleggsverdi, tilsammen 5 zl.

St. Kitts-Nevis-Anguilla.

Det er i år 100 år siden øya Nevis fikk sine første frimerker. I den anledning ble det den 15. juli utgitt en serie på 4 merker pålydende henholdsvis 2, 8, 12 og 24 cents. Øygruppen er en av de 10 britiske kolonier som går inn i Vest-India federasjonen. Øyene ble først oppdaget av Columbus i 1493, men først 130 år senere kom de første engelskmenn til St. Kitts. Deler av St. Kitts var også fransk koloni, og først ved freden i Versailles i 1783 tilfalt St. Kitts og Nevis den britiske krone. Anguilla derimot hadde på tross av alle uroligheter vært britisk fra de første kolonister kom dit i 1650. En av de best kjente hendelser i øyenes historie var bryllupet i 1787 mellom Lord Nelson og den unge enke Nisbøt. Alexander Hamilton ble født i Charlestown i 1757. Han ble en av opphavsmennene til De Forenede Staters forfatning. Nevis' første frimerke var blant de første merker i verden som gjenga andre motiv enn den regjerende fyrstes portrett. Motivet var de helsebringende kilder som øya er kjent for, og vi finner 4 forskjellige verdier av denne serie gjengitt på jubileumsfrimerkene sammen med dronning Elizabeths portrett.

Storbritannia.

Den 28. august feires den engelske postsparebanks 100 årsjubileum ved en serie på 3 merker i verdiene 2½d, 3d og 1/6.

Den 18. september kommer Englands Europa-merker. Verdiene blir denne gang 2d, 4d og 10d, og den 25. september utgis 2 merker pålydende 6d og 1/3 i anledning Samveldets parlamentariker-konferanse.

Tyrkia.

Den 27. mai feiret Tyrkia 1-årsdagen for revolusjonen og sendte i den anledning ut en serie på 3 frimerker. Verdiene er 30, 40 og 60 kurus. Den 1. juni var det 50 årsdagen for opprettelsen av det tyrkiske flyvåpen, og dette ble også minnet med en serie på 3 merker. Verdiene er 30, 40 og 75 kurus.

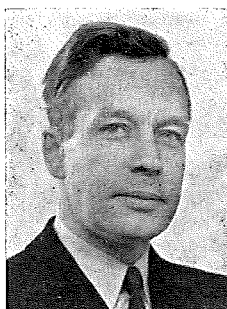
Forbundsrepublikken Tyskland

utga den 28. juni verdiene 20 og 40 Pf i den nye bruksserien. Merkene gjengir henholdsvis Bachs og Lessings portretter.

Den 3. juli utkom en serie på 2 merker i anledning 75 årsdagen for den motoriserte samferdsel. Merkene gjengir stilisert de første biler.

Fortsettes side 123.

Arnstein Berntsen utnevnt til «Special Representative» for «The Royal»

I brev av 3. juli fra The Royal Philatelic Society, London, er Arnstein Berntsen forespurt om han er villig til å etterfølge Abraham Odfjell som særlig representant for Norge.

— «Selvsagt var jeg både glad og overrasket over en slik heder. Det står likesom en egen glans over «The Royal» — sier presidenten vår i en rask gratulasjonsprat. — Henvendelsen kom akkurat som jeg står på farten for å reise på ferie — til fjells for å forsøke ørreten. Det blir liksom et stort punktum på en meget vellykket frimerkesesong. Her er jeg ikke mer enn så vidt kommet hjem fra Bergen der de gjorde meg den store ære å tildele meg klubbens høyeste utmerkelse — Storkors av Den Blå Løve. Det er fantastisk.

— Nå er det vel en viss forskjell på BFK og «The Royal»?

— La meg bare innrømme det — jeg føler meg meget smigret over at «The Royal» valgte meg, men det forplikter jo også — det er ikke så enkelt å være Abraham Odfjells etterfølger.

— Og hva så til høsten?

— Ja, da er det jo først og fremst «Filos 61», men der er jeg jo bare finansminister — så jeg slipper jo lett i forhold til tidligere utstillinger i Oslo. Var forresten kalt til juryen for Stockholmsutstillingen i september, men jeg måtte dessverre si nei takk på grunn av jakten.

— ... grunnet hva???

— Jakten — j a k t e n!!

— Hver sin smak — vi trodde ellers at det var ryper nok i Stockholm.

— Jo da, men ikke til å jakte på — for meg.

— — —

Hjertelig tillykke med utnevnelsen.

SLIK SOM VI SER DET

Av byråsjef E. TOMMELSTAD

Vi som har vårt arbeid i Postverket ser vel stort sett på frimerkene med andre øyne enn filatelistene. Frimerket er for oss i første rekke å betrakte som en kvittering for betalt porto og et kontrollmiddel for at den betalte porto går inn i Postverkets kasse. Ut fra et slikt syn skulle det spille liten rolle hvorledes et frimerke ser ut. Hovedsaken turde være at merket ikke lett kan ettergjøres, at avstemplingen av merket kommer klart frem — merker i mørke farger som f. eks. 1,50 kr. merket fra 1945 må man søke å unngå — samt at gummieringen er tilfredsstillende og ikke smaker ille, det siste av hensyn til de mange som bruker den lettvinde metode å slikke på merkene før påklebingen. — Men Postverkets folk ønsker selvsagt like så gjerne som filatelistene at frimerkene skal bli pene av utseende, klare i trykkfargene, ha motiver som lett blir forstått, være pent sentrert og uten feil i perforeringen, samt naturligvis så vidt mulig uten særmerke som skiller et merke ut fra et annet i samme trykning. På dette siste punktet faller kanskje ikke Postverkets og filatelistenes syn sammen, for merker med feil er jo vanligvis særlig ettertraktet og gjenstand for studier og beskrivelser til minste detalj.

Frimerkeforvalteren og jeg, i egenskap av Postmuseets styrer, er trolig de av sentraladministrasjonens folk som hyppigst kommer i kontakt med filatelist i inn- og utland. For mitt eget vedkommende tør jeg si at det har vært interessant og jeg har etter hvert lært litt om filateli, jeg understreker litt. På det tidspunkt da vi gjorde vår inntreden i Postverket, var det nærmest en uskreven lov at en posttjenestemann ikke burde interessere seg for frimerker, langt mindre være frimerkesamler. Som regel ble man foreholdt det av postmesteren umiddelbart etter sin inntreden i postarbeidet. Jeg er kommet til at denne klassiske eller ortodokse innstilling til frimerkesamling blant våre overordnede embets- og tjenestemenn i tidligere tider, i høy grad har medvirket til at posttjenestemennene stort sett har betraktet filatelistene med likegyldighet. Men slik er det ikke lenger nå, tror jeg å kunne si. Etter at Postverket for vel 20 år siden åpnet den såkalte «Samlerluken» ved postkontoret i Oslo hvorved salget av frimerker til samlere ble brakt i mer organiserte former, er det lett å spore at mange av våre tjenestemenn har fat-

tet interesse for frimerkesamling. Og jeg tror ikke det vil være en utvikling som bør beklages, for den som har noe å selge, bør ha noe kjennskap til hva han selger til sine kunder. Innstillingen innen Postverket er iallfall i dag en annen enn tidligere. Det er ikke lenger syndig for en posttjenestemann å interessere seg for frimerkesamling eller å erverve seg filatelistisk viten.

Samlerne er gode kunder.

Vi er selvfølgelig i Postverket helt klar over at frimerkesamlerne er våre gode kunder. De kjøper sine merker til samme pris som andre kunder, men i meget stor utstrekning havner de kjøpte merkene i samlinger, og Postverket slipper å utføre noen som helst transport- eller pengeformidlingstjeneste for disse merkene. Inntekten av salg av frimerker til filatelist er nærmest ren nettoinntekt for Postverket. Etter hvert er salget av frimerker til filatelist i inn- og utland øket betraktelig, slik at vi nødig ser at det inntreffer forandring i forholdet i negativ retning.

Men det er lite Postverket vil kunne yte i form av service til gjengjeld. Jeg vil imidlertid få nevne her at organiseringen av vårt Postmuseum med sine omfattende samlinger av frimerker fra inn- og utland er et ledd i vår kundeservice særlig med tanke på våre kunder, frimerkesamlerne. Vår forrige postdirektør, Sten Haug, presiserte dette i den talen han holdt ved Postmuseets åpning i april 1947. Det er bare det at Postmuseet vanskelig kan ambulerer. Vi prøver imidlertid etter beste evne å delta i frimerkeutstillinger i inn- og utland, og særlig i utlandet har vi i løpet av de siste 15 år deltatt i de fleste internasjonale frimerkeutstillinger. Vi regner med at det vil kunne sti-

mulere utenlandske samleres interesse for norske frimerker og vi har kunnet spore øket sådan, særlig i U.S.A.

Konkurranse om tegning til nye frimerker.

Til hundreårsjubileet for landets selvstendighet i 1914 var det planer om utgivelse av nye frimerker, og i den anledning sto følgende forkortede melding i «Norsk Kunngjørelsestidende» 21. oktober 1911:

..... Frimerkerne skal ha forskjellige værdier i øre, men det vil være heldigst at samtlige værdier kan utføres efter en og samme tegning. Deres størrelse skal være som de nuværende frimerkers, 20 mm x 16 mm. De tænkes kun fremstillet i en enkelt farve.

Konkurransetegningerne maa fremstilles i den oven angivne størrelse og derhos i 6 gange forstørret format, 120 mm x 96 mm. De bør være egnet til at reproduceres ved staal- eller kobbertryk.

Ethvert utkast maa foruten værdibetegnelsen i tal indeholde ordene «Norge», «Post», «Øre».

Konkurransearbeiderne indsendes til Poststyrelsen inden 15de januar 1912 kl. 12 middag. De maa være indlagt i forseglet omslag, merket «frimerkekonkurranse», være forsynt med merke eller motto og vedheftet forseglet navneseddel.

Der opstilles to præmier paa henholdsvis kr. 1000,00 og kr. 500,00. Disse premier blir kun at utdele, forsaavidt der findes dertil fortjente utkast. De præmierte utkast blir Statens eiendom. Derhos forbeholder Departementet sig ret til at indkjøbe enkelte av de ikke præmierte utkast for en pris av kr. 150,00 pr. stk.

Samtlige utkast vil bli offentlig utstillet. Som bedømmelseskommité vil fungere herrerne museumsdirektør H. Grosch, overrettssakfører R. Falck, trykkerichef I. L. Jensen, professor Chr. Krogh og postfuldmægtig L. Sverre Lampe.

Resultatet av konkurransen ble følgende lakoniske uttalelse fra komitéen:

«Uagtet den af Komitéen med Departementets Samtykke valgte Fremgangsmaade har vist sig heldig og for flere Udkasts Vedkommende ført til væsentlige og utvivlsomme For-

bedringer, finder Komitéen dog ikke Resultatet i noget Tilfælde saa tilfredsstillende, at den har kunnet samle sig om et enkelt Udkast med Anbefaling til dets Antagelse som Grundlag for et nyt norsk Frimerke.»

Det var det resultat komitéen ved formannen, museumsdirektør H. Grosch den 17. juli 1912 meddelte Departementet for de offentlige Arbeider, Poststyrelsen.

En til dels affektbetonet meningsutveksling fremkom i Kristiania-pressen etter at Kristiania Filatelist-Klub i møte den 7. desember 1914 hadde diskutert frimerkesaken og hvor det ble fremlagt utkast til en serie nye norske frimerker med nasjonale motiver, vesentlig norske landskapsbilder som fotograf Wilse hadde tatt.

På møtet uttalte fotograf Wilse bl.a.: «Kunstnerne bør ikke blandes opp i dette. Det behøves ikke, og det vil ikke føre til gode resultater, hva julemerkene har belært oss om, — de var vakre i fjor og i forfjor, da noen kunstner ikke hadde befatning med dem.»

Wilse tok bestemt avstand fra et fremsatt forslag om å la kunstnere tegne etter hans fotografier. Han ville ikke at kunstnere skulle ha noe med frimerkespørsmålet å bestille. «De forstår seg ikke noe på det,» sa Wilse.

Grosserer P. Joh. Wenneberg var av samme mening. Han sa bl.a.:

«Når kunstnerne skal forbedre, blir det gjerne en dårlig forbedring. Kunstnerne har alltid et så merkelig syn på livet. De ser alting så rart. De tidligere frimerkekonkurranser har vi nu fått såpass på avstand, at det må være tillatt å si, at verre juks har ikke vært sett. Bevare oss for å få «kunstnerisk sving» på det.»

Aftenposten, Verdens Gang, Tidens Tegn, Morgenbladet, Dagbladet og Ørebladet behandlet frimerkesaken i redaksjonelle artikler eller lot de stridende parter komme til orde.

«Kunst frabedes» skrev Dagbladet 8. desember 1914. «Stakkars fædreland» skrev en anonym Paal i Verdens Gang 9. desember 1914 med ironisk henblikk på at et av Wilses motiver var Hamars mosegrodde domkirkeruiner.

Var det symbol på Norges rikes tilstand? Haa-konshallen, Trondheim domkirke, Akershus og Hitterdal stavkirke kunne han til nød forstå at man kunne bruke som frimerkemotiv.

Noen dager senere, den 18. desember 1914, hadde forfatteren Alf Harbitz en krass artikkel i Verdens Gang som slutter slik:

«La byråsjefene styre sitt kontor, la frimerkesamlerne klebe inn sine sjeldne merker, la agentene selge smør, la fotograf Wilse kolorere med grønt og blått! Kunstnerne øver ikke kritikk over disse hederlige gjøremål. Men så ønsker de også selv å slippe å høre dumheter.»

Meningene om hva som egner seg best turde fortsatt være meget delte og vil vel fortsatt bli det.

Men Poststyret har nærmest helgardert seg, kan en vel si. Vi har fått et permanent utvalg som har til oppgave å bedømme innkomne frimerkeutkast. Poststyrets økonomidirektør er Postverkets representant, kunstnerne er representert ved maleren Chrix Dahl, Norsk Filatelistforbund ved sin president, kunsthandler Arnstein Berntsen, og trykksakkyndigheten ved direktør Knut Moestue, videre frimerkeforvalter Verle som for øvrig selv har laget utkastene til to av frimerkene som ble gitt ut i anledning av det geofysiske år. Men fotografene er ikke representert. Det er muligens en mangel.

Utdrag av talen ved gallamiddagen for «Bergen 1961».

ÅRETS NYE KATALOGER

Ifølge meldinger fra forlagene kommer de nye kataloger ut i nær fremtid.

Stanley Gibbons del III, som dekker landene i Amerika, Afrika og Asia kommer den 11. august og vil koste 27/6 + porto.

Yvert-katalogen kommer som vanlig i 3 deler den 6. september. Prisen blir 45 NF + porto 4,80.

Zumstein-Europa kommer i september — vi viser til annonse annet sted i dette nummer.

FILATELISTISKE ORD OG UTTRYKK

ved Eivind Wirsching

Et ord er det det er — i kraft av det det mener.

Når frimerkesamlere kaster seg ut i en ivrig diskusjon om «dobbeltfot» og «lukket hale-dusk» osv. er det naturlig nok ikke lett for en i k k e-samler å følge med. Fordi dette imidlertid er ting som hører med til barnelærdommen for en frimerkesamler, vet han med en gang hva det dreier seg om. Et hvert yrke og en hver hobby bruker slike spesialuttrykk og flere lages etter hvert som det blir behov for dem. Det er imidlertid meget viktig at alle som bruker disse spesielle faguttrykk legger den samme mening i dem. Dette forutsetter igjen at der foreligger en definisjon av ordene som er godtatt av alle samlere ikke bare i Norge, men helst over hele verden.

Jeg har forgjeves søkt i faglitteraturen etter slike definisjoner. Selv ikke de mest alminnelige filatelistiske uttrykk er definert. Det har forøvrig tydelig gått frem av den diskusjonen som har vært ført her i tidsskriftets spalter vedrørende betegnelsen filatelist. Det er ikke min mening å blande meg inn i denne diskusjon, jeg vil bare påpeke at der er andre ord som det er viktigere å få en definisjon på enn ordet filatelist. Jeg tenker da særlig på f. eks. ord som plate, platefeil og type.

Når det gjelder ordet type, tror jeg det er et av de mest misbrukte ord i filatelen. Svenskene bruker f. eks. ordet type hvor vi ville snakke om plate. (Kfr. de svenske båndmerkene og tjenestemerkene.) For å få noenlunde orden på saken, har det i norsk filateli vært nødvendig å innføre to nye begreper når det gjelder typer, nemlig: Gravingstype og felningstype. Av den måte disse uttrykk er brukt, kan man utlede følgende definisjoner:

1. Gravingstype er en type som er oppstått ved en individuell behandling fra gravørens side av moderstemplets klisjeer.
2. Felningstypen derimot er oppstått ved en tilfeldig feil i moderstemplets klisjeer.

Ordet platefeil burde rettelig hete klisjefeil. Den eventuelle feil er riktignok oppstått på platen en eller annen gang før eller under trykkingen, men den er som oftest begrenset til en bestemt klisje. Det er således fullstendig feilaktig å snakke om «typer» i forbindelse med de uhyre små avvikelser det er snakk om for

NORGES BYPOSTER

Av ing. Carl A. Pihl.

1. 3 øre, svart på lysegrønt papir	7,50	50,—
2. 5 øre, gylden på kremgult skrivepapir	7,50	50,—

Et og samme stempel ble brukt til begge verdiene. Det var utført i bly med et hull i midten for plugging av aktuelt verdissiffer. Papiret eller arkene var et i de tider meget nyttet skrivepapir i format $\frac{1}{2}$ octavo.

Dobbeltrykk forekommer. Likeså er begge merker helt sporadisk kjent med linjegjennomstikk 12 og 8.

Prøvetrykk (feiltrykk?):

- P. 1. 3 øre, svart på gråaktig hvitt vannrett stripet papir —

Ca. 15. juni 1888. Talltype II: Format 19 × 16½ mm. Håndstemplede eller håndpressede respektive boktrykte merker med klisjeer fra Hans Sogn, Christiania. Verdien 3 øre i «Kombinasjonsark» à 30 (6×5), 5 og 10 øre i ark à 25 (5×5). Papir farget, delvis med vannmerke striper. Utagget eller gjennomstukket.

3. 3 øre, svart på loddrett stripet lysegrønt papir.		
a. Utagget	—,10	—
b. Gjennomstukket 8	—,15	—
c. Gjennomstukket 12	—,12	—
4. 5 øre, gylden på vannrett stripet kremgult papir.		
a. Utagget	—,20	—
b. Gjennomstukket 8	—,30	—
5. 10 øre, blårød (vinrød) på blått papir		
a. Utagget	—,75	—
b. Gjennomstukket 8	1,—	—
6. 10 øre, karmin på blått papir.		
a. Utagget	—,20	—
b. Gjennomstukket	—,40	—

5 og 10 øre verdiene forekommer kanskje også med gjennomstikk 12.

Nr. 3 fremstilt med en trykkplate på 25 (5×5) klisjeer for 3 øres merker, kombinert med klisjeer for 3 stk. à 5 øre og 2 stk. à 10 øre i en særskilt rad langs arkens høyre side. Tête-bêches: To merker (3 og 19) i gruppen 3 øre og to 5 øres er satt på hodet. Det ene 10 øres merke med omvendt tall.

Nr. 4 trykt, — etter forutgående håndstemplede eller håndpressede prøver med en vannrett klisjestripe på 5 merker —, med et platesett bestående av 5 slike klisjere. I et forsøk på samtidig perforering var det mellom enkeltmerkene i platen lagt inn punkterte delelinjer. Men arrangementet svarte ikke til hensikten og delelinjene ble suksessivt fjernet. Fra opprinnelige 4×4 tydelige kryssende prikklinjer mellom alle merker er til slutt bare svake fragmenter tilbake av de vannrette linjene, mens de loddrette praktisk talt er borte. Under nevnte manipulasjoner ble også avstanden mellom klisjeene ofte noe forrykket, og en kan på det vis skille mellom minst 6 forskjellige stadier av trykkplaten.

Nr. 5 ble til å begynne med også håndstempled med en eller flere 5 strip-klisjeer. Hovedopplaget, i en noe mattere farge, derimot trykt i en armpresse med en plate som antagelig omfattet 5×3 merkeklisjeer hvorav en (7) med omvendt verditall. Etter et første avtrykk ble arkene snudd og et nytt avtrykk fra platens øverste $\frac{2}{3}$ del sattes på den andre siden. I de ferdige ark står følgelig de to nedre merkerader i tête-bêche stilling i relasjon til de tre øvre radene. Klisjeen med omvendt 10-tall går følgelig igjen (24) i arkene.

Nr. 6 skiller seg ut fra nr. 5 ikke alene ved sin friske karminrøde farge, men etter noen sporadiske håndtrykk ble hovedopplaget her trykt med fullt platesett bestående av 25 klisjeer, derav en (7) med omvendt verditall. Ingen tête-bêches. Klisjeene var skjodesløst bundet sammen under trykkprosessen slik at avstanden mellom merkene stadig forandret seg. Også her kan skilles mellom minst 6 platestadier.

«Prøvetrykk» er allerede delvis nevnt. De kan sammenfattes i 2 grupper:

I. Håndstemplede, alle i 1—5 avtrykk fra en

vannrett klisjérad på 5 merker. Gummi gråaktig, eventuelt ugummierte.

P.2. 5 øre, gylden på blått papir.	
Utagget	5,—
P.3. 5 øre, gylden på vannrett stripet kremgult papir. Utagget	3,50
P.4. 10 øre, blårød på blått papir, Utagget og stukket	—
P.5. 10 øre, karmin på blått papir. Utagget og stukket	—

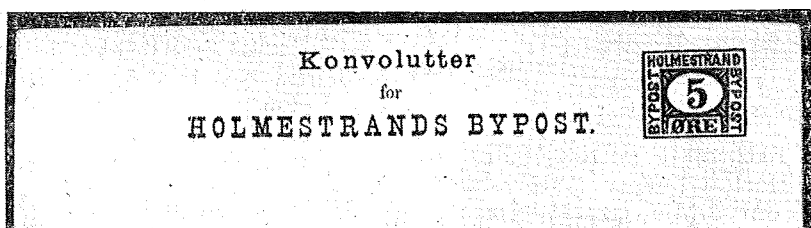
Hvor 4 eller 5 avtrykk står den ene eller de to merkerader i regelen omvendt i forhold til de øvrige. P.3 skiller seg fra frimerke nr. 4 ved at sistnevntes punkterte delelinjer helt og holdent mangler. P.3—P.5 lar seg vanskelig identifisere såfremt de ikke foreligger i ark eller større striper/blokker.

7. 3 øre, rød	—,25	—
8. 4 øre, blå	—,25	—
9. 10 øre, grønn	—,35	—

Forskjellige dobbelttagginger og tagging bare på 2 sider forekommer. Utaggede (—,50 pr. stk.) var sikkert ikke i bruk.

Konvolutter:

Juni/juli 1888. Format ca. 145 × 80 mm. Tekst: Konvolutter for HOLMESTRANDS BYPOST. Merkestempel (Talltype II) i øvre høyre hjørne.

II. Boktrykk fra en og samme plate i kombinasjonsark på 30 (6×5), ikke alene i samme lysegrønne farge som frimerke nr. 3, men utaget også i nedenstående papirfarger:

P. 6. 3 øre, svart på blått papir	—,25
P. 7. 3 øre, svart på dypgult papir	1,50
P. 8. 3 øre, svart på loddrett stripet gråaktig hvitt papir	2,—
P. 9. 3 øre, rød på blekgult papir	2,50
P.10. 5 øre, svart på loddrett stripet lysegrønt papir	—,50
P.11. 5 øre, svart på blått papir	—,50
P.12. 5 øre, svart på dypgult papir	2,50
P.13. 5 øre, svart på loddrett stripet gråaktig hvitt papir	3,50
P.14. 5 øre, rød på blekgult papir	4,—
P.15. 10 øre, svart på loddrett stripet lysegrønt papir	—,75
P.16. 10 øre, svart på blått papir	—,75
P.17. 10 øre, svart på dypgult papir	3,50
P.18. 10 øre, svart på loddrett stripet gråaktig hvitt papir	4,—
P.19. 10 øre, rød på blekgult papir	5,—

Oktober 1888. Motiv: Daværende sjøbad ved Dulpen nær jernbanestasjonen. Steintrykk i ark à 100 (10×10). Papir hvitt. Tagget 11½.

1. 5 øre, rød.
 - a. Konvolutt gråbrun, «innpakningspapir». Ugummiert klaff 1,— 20,—
 - b. Konvolutt blekgul, ser-pentinpapir. Gummiert klaff 1,50 —
 - c. Konvolutt hvit, lerrets-papir. Ugummiert klaff 2,— —

Brevkort:

Juni/Juli 1888. Format ca. 140 × 90 mm. Forsiret ramme. Merkeklisjé (Talltype II) i øvre høyre hjørne. Kartong hvit.

1. 5 øre.
 - a. Blå 0,50 10,—
 - b. Gråblå 1,50 —
2. 5 + 5 øre, blå 0,75 —

Blant restbeholdninger og makulatur er funnet feilskårne kort og dobbelttrykk.

Poststempel:

Udatert enring-stempel, 20 mm, med HOLMESTRANDS BYPOST i antikva. Stempelfarge blå, senere fiolett. Dato ble ofte skrevet til i et separat avtrykk på brevene.

Arkvis etterstemplede merker er alminnelige.

HORTEN

Horten Bypost

15. januar 1882 søkte postekspeditør L. K. Hiorth i Horten om postautoritetenes tillatelse til å opprette en privat bypost på stedet, — kjøpstadsrettigheter fikk Horten først fra 1. januar 1907. Under samtidig henvisning til Postloven av 3. mai 1871 ble slik tillatelse meddelt i ekspedisjon av 25. februar, hvorefter Byposten startet sin virksomhet av 23. april.

Av en rapport fra bypostmester Hiorth til Poststyret 14. juni 1888 gikk det frem at Byposten brukte både det offentliges postkasser og bud. Videre at takstene var de samme som i byer med offentlig lokalpost, uten rabatt for trykksaker. Antall befordrede brev kunne dreie seg om ca. 2.000 årlig, — etter Hiorths eget utsagn ikke dårlig på et sted av Hortens størrelse.

16. oktober samme år fikk postekspeditøren beskjed om at en privat byposts bruk av Postverkets kasser og bud ikke kunne tillates og at forholdet straks måtte høre opp. Under de omstendigheter fant ikke Hiorth det regningssvarende å fortsette og lukket forretningen innen 31. desember. Offentlig lokalpost ble etablert fra 1. januar 1889.

Frimerker:

23. april 1882. Våpenskjold med HORTENS BYPOST i oval, i midten et skipsanker med synlig rep over tverrstokken, nederst verdiangivelse i et bånd avsluttet med sløyfer. Steintrykk fra W. C. Fabritius, Christiania, trolig i ark à 28 (7×4), med klisjéavstand 1½ mm. Papir hvitt. Gummi gullig. Utagget. Plate I: 2 nagler i

ankeret, bokstaver og hvite partier nesten uten overflødige skraveringslinjer, bøylen i P i BYPOST nedentil skilt fra stammen ved en fin fargelinje. Opplag ca. 5.000.

1. 5 øre, lyseblå på tykt papir 4,— 3,—

1884. Som foregående. Plate II: bortretusjerte nagler, tallrike for lange skraveringslinjer inn i bokstaver og hvite partier, bøylen i P i BYPOST ikke skilt fra stammen nedentil. Arkstørrelse ukjent. Antatt opplag 2—3.000.

2. 5 øre, blå 20,— 15,—

1885(?). Som foregående. Plate III: igjen med nagler i ankeret, men bøylen i P i BYPOST ikke skilt fra stammen nedentil. Arkstørrelse ukjent. Antatt opplag 4—5.000.

3. 5 øre, mørkeblå-blå på tynt papir 7,50 6,—

1885(?). Samme motiv, men modifisert tegning: Uten synlig rep over ankerets tverrstokk, båndet med verdiangivelse avsluttet uten sløyfer, nedre våpenspiss knapt synlig o. m. a. Ingen nagler i ankeret. Steintrykk, visstnok i ark à 100 (10×10), med klisjéavstand 2 mm. Papir hvitt. Gummi gullig. Utagget. Sannsynlig opplag høyst 5.000.

4. 5 øre, blå i nyanser 5,— —

Ekte brukte er sjeldne, mens arkavstemplede (3,50) er vanlige, hvilket tyder på at utgaven først ble levert da Byposten var ved å sykke hen:

Prøvetrykk:

En essay («die-proof») i fin og skarp utførelse er kjent. Den er med nagler, forøvrig i samme tegning som frimerke nr. 4.

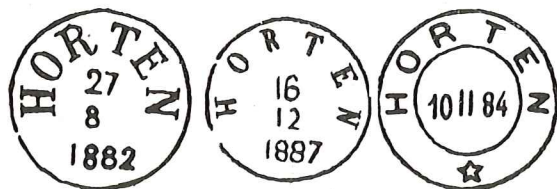
P.1. 5 øre, svart —

Av den ferdige trykkplate for samme frimerke ble tatt noen prøver i andre farger.

P.2. 5 øre, svart 25,—
P.3. 5 øre, rød i nyanser 25,—
P.4. 5 øre, grøn 25,—

Poststempler:

Hortens gamle enring-stempel fra 1848 kan kanskje finnes på frimerke nr. 1, det annet fra 1858 forekommer, mens toring-stemplet tildelt i 1882 er det vanligste. Stempelfarge svart.

KRAGERØ

Kragerø Bypost

åpnet sist i april i 1886. Eiере var Chr. Solberg, Arendal, og Fredrik Juell. Kontor hos barbermester A. Christoffersen. Takster: 5 øre for brev indtil 50 gr, 7 og 10 øre for tyngre brev, 2 øre for sirkulærer under 50 gr., 5 og 10 øre for tyngre sirkulærer eller pakker. Denne bypost var et rent spekulasjonsforetak og lukket allerede 8. oktober samme år.

Frimerker:

April 1886. Motiv: Skjærgårdsholme med fugleflokk. Steintrykk i ark à 100 (10 × 10), med retningslinjer i hjørnene mellom de enkelte merker. Papir farget. Tagget 11½.

1. 2 øre, grøn på lysegrønt papir —,25 —
2. 5 øre, gråbrun på rosa tonet papir —,25 —
3. 7 øre, oransje på kremgult papir —,25 —

4. 10 øre på lys rødbrunt papir —,25 —

Dobbelttagginger forekommer, særlig på 5 øre. Samme verdi også i vannrette par med utagget mellomrom, (3,—).

Prøvetrykk:

Følgende utaggede prøvetrykk befinner seg i Postmuseum (ex. gullsmed Thunes samling) og kanskje eksisterer ennå flere.

Hvitt papir —

- P. 1. 10 øre, rød, midten brunsvart —
- P. 2. 10 øre, burgunder, midten brunsvart —
- P. 3. 10 øre, grøn, midten brunsvart —
- P. 4. 10 øre, oransjebrun, midten brunsv. —
- P. 5. 10 øre, blå, midten brunsvart —
- P. 6. 10 øre, lyseblå, midten brunsvart —
- P. 7. 10 øre, rød —
- P. 8. 10 øre, grøn —
- P. 9. 10 øre, blå —
- P. 10. 10 øre, svart —

Rosa papir —

- P. 11. 10 øre, rød —
- P. 12. 10 øre, olivengrønn —
- P. 13. 10 øre, svartbrun —
- P. 14. 10 øre, brun —
- P. 15. 10 øre, ultramarin —

Blått papir i nyanser —

- P. 16. 10 øre, grøn —
- P. 17. 10 øre, ultramarin —
- P. 18. 10 øre, blå —
- P. 19. 10 øre, svart —
- P. 20. 10 øre, grå —

Lysebrunt papir —

- P. 21. 10 øre, svartbrun —
- P. 22. 10 øre, brun —

Matt grågrønt papir —

- P. 23. 10 øre, svartbrun —
- P. 24. 10 øre, brun —

Poststempel:

Enring-stempel, 24 mm, med KRAGERØ BYPOST i steinskrift, ved foten en stjerne og i midten dato med klokkeslett i fire linjer. Stempelfarge svart.

Et liknende stempel i avvikende detaljer er meldt. Det har en strek mellom tallene for dag og måned, noe forskjellig stjerne m. m. (Falsifikat ?).

Mengder av merker ble avstemplet i hele ark og solgt som «brukte». Pris ca. —,50 pr. stk. Ekte brukte, for eksempel på brev eller brevstykke, er meget sjeldne.

KRISTIANSUND

Christianssunds Bypost (I)

åpnet 1. september 1878. Eiøre var agent Mads Andresen og Ludvig Martin Johansen med førstnevnte som drivende kraft. Ekspedisjon i Andresens agenturkontor.

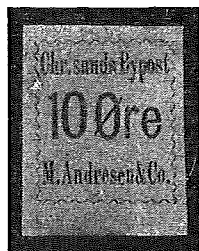
I «Romsdals Amtstidende» for 22. august 1878 var inntatt denne annonse:

«Christianssunds Bypost, der træder i Virksomhed fra 1. September anbefales til Ombringelse af Breve, Pakker, Følgesedler etc. inden Byen, (Gomalandet ikke indbefattet for det første). Porto for Breve, der udleveres paa samme Land 4 Øre, for Breve der skal over Sundet 7 Øre, for Pakker indtil 2 Pds. Vægt 10 Øre. Kasserne tømme alle Hverdager 3 Gange daglig, Kl. 9 Form. samt 1 og 5 Efterm., paa Søn- og Helligdage kun 1 Gang, Kl. 9 Form. Paa hver Kasse kan læses, hvor Frimærker nærmest kan erholdes, samt bestemt Tømmningstid. Større Pakker maa indleveres direkte paa Hovedkontoret, men mindre kunne ogsaa nedlægges i den ved Kontoret udhængte store Kasse. Prompte og præcis Udlevering vil altid finde Sted og ønske vi gjerne at blive gjort opmærksomme paa muligens indtræffende Feil fra Budenes Side.

Frimærker erholdes Søn- og Helligdage kun paa Apothekerne paa Kirkelandet og Nordlandet. Det tilføies at sidste Tømmningstid er sat til Kl. 5 for at Besørgelse af Breve til Byens offentlige Posthus ogsaa kan finde Sted. Hovedkontoret er i Hr. Lorentz Røvigs Gaard ved Toldboden.»

Samme avis brakte 3. september en fortegnelse over utsalgssteder for frimærker: 15 på Kirkelandet, 5 på Nordlandet og 4 på Innlandet.

Byposten ble ikke skjøttet særlig bra og hørte opp etter vel et års drift, antagelig i desember 1879.

Frimerker:

1. september 1878. Provisorisk utgave. Boktrykk fra John Johnsen, Kristiansund, i ark à 20 (5×4). To avtrykk under hverandre fra en håndsats omfattende 10 merketyper. Papir farget. Utagget eller (nr. 2. b og nr. 3.b) tagget ca. 7 med symaskin.

1.	2 øre, svart på blått papir	100,—	150,—
2.	4 øre, svart på rosa papir		
	a. Utagget	200,—	250,—
	b. Tagget	200,—	250,—
3.	7 øre, svart på fiolett papir		
	a. Utagget	50,—	—
	b. Tagget	35,—	100,—
4.	10 øre, svart på gult papir	25,—	200,—

Typene er i første rekke karakterisert ved de bølgeformete omramningslinjers hjørneforbindelser. For alle verdier går de igjen på samme plass i arkene, et bevis for at verditallene ble satt inn separat i en og samme platesats. Eksemplarer av nr. 4 på brungult papir skyldes trolig at de har vært utsatt for lys. Taggingshullene er så små og avstanden mellom dem så liten at en saks i regelen måtte tas til hjelp, — derfor ofte synlig tagging bare på en eller et par av sidene. Nr. 4 eksisterer kanskje med samme tarvelige tagging.

Oktober - desember 1878. Verditall i ovalt midtfelt. Firmanavnet begynner med CHRISTIANSSUNDS. Steintrykk i ark av ukjent størrelse. Papir hvitt. Tagging 12½.

5.	4 øre, svart	75,—	100,—
6.	7 øre, sinoberrød	10,—	35,—
7.	10 øre, grønn (Desbr. 1878)	7,50	—

Nr. 7 forekommer i vannrette og muligens også i loddrette par med utagget mellomrom.

Nytrykk (?):

I liknende tegning som for nr. 6, men fra en ny stein, ble tatt noen få avtrykk.

N. 1. 7 øre, teglrød.

a.	Utagget	—
b.	Tagget 11½	—

Desember 1878. Provisorisk utgave. Nr. 7 med håndstemplet svart overtrykk «4 Øre».

8.	4 øre på 10 øre, grønn	75,—	150,—

Nr. 6 med overtrykk «4» (uten «Øre») er kjent, såvel ustemplet som stemplet. Om virkelig utgitt, prøvetrykk eller fantasiprodukt kan vanskelig fastslås.

FRIMERKEPRESSEN GÅR øyensynlig med maksimal hastighet for tiden. De følgende nyhetsmeldinger er innløpt siden det foregående gikk i trykken.

Finnland.

Årets serie med tillegg til fordel for tuberkulosearbeidet blir utgitt den 4. september. Motivene er denne gang bisamrotte, oter og sel. Forøvrig bærer merkene som vanlig årstall og tuberkulosekorset. Merkene er tegnet av fru Signe Hammarsten-Jansson, og verdiene er 10 + 2, 20 + 3 og 30 + 5 mk. Den laveste verdi trykkes i et opplag på ½ mill. og de to andre verdier i et opplag på 400.000 hver. Fargene er ikke angitt.

Den 11. september er det 100 år siden Juhani Aho's fødsel, og i den anledning utgis et merke med hans portrett. Verdien er 30 mk, og opplaget er 2 mill.

Island.

Den 18. august er det 175 år siden Reykjavik fikk kjøpstadsrettigheter. Reykjavik ble grunnlagt av nordmannen Ingolf Arneson, som i år 874 kom over fra Norge og bygget sin gård i Reykjavik (Røykevik). Stedet ble kalt dette etter de varme kilder som i dag tjener som byens fjernvarmeanlegg. Byen har i dag 70.000 innbyggere. Til jubileet utgis to merker med bilde av Reykjaviks havn, pålydende henholdsvis kr. 2,50 og kr. 4,50. Merkene er trykket hos Courvoisier i Sveits. Fargene er grønnblå/mørkegrønn og ultramarin/fiolett. Opplaget er henholdsvis 1½ og 1 mill.

Den 18. september kommer så Islands Europa-merker 1961, trykket i flerfargetrykk hos Courvoisier. Fellesmotivet er i år 19 flygende duer (1 for hver deltakerstat). Verdiene er kr. 5,50 og kr. 6,—, og opplaget er 1 mill. av hver.

Portugal.

Det er i år 100 år siden kong Pedro V la grunnlaget for opprettelsen av den humanistiske lærestol ved universitetet i Lisabon. I den anledning ble det den 3. august utgitt 2 frimerker med kongens bilde i verdiene 1 Esc. og 6 Esc. 50. Opplaget er henholdsvis 9 og 1 mill.

Det er i år også 100 år siden kong Pedro V, som bare regjerte i 6 år, opphøyet landsbyen Setubal til by. Dette er det eneste sted som fikk byrettigheter under hans regjering. Begivenheten feires den 24. august med 2 frimerker pålydende 1 Esc. og 4 Esc. 30.

Den 24. august feires også 800 års jubileet for byen Tomar med 2 frimerker i verdiene 1 Esc. og 4 Esc. 30. Byen ble grunnlagt av Tempelridderne i 1160 som en forsvarspost mot maurerne.

Russland.

Den 29. juni ble den vanlige bruksserien supplert med et 12 kopek merke. Den 11. mai ble serien med nasjonaldrakter supplert med draktene fra Georgia, Belo-Russland og Estland. Verdiene er henholdsvis 2, 3 og 12 kopek. Den 15. mai ble serien med bilder fra russiske folkeeventyr supplert med en 4 og en 6 kopek verdi. Den 8. juni demonstrerte russerne fremskrittene i mekanisering av landbruket med et 6 kopek merke, som viser store selvbinnere i

virksomhet. Sovjet-Unionens helt D. M. Karbisev ble æret den 22. juni med et 4 kopek merke som bærer hans portrett. Til minne om russernes 4. og 5. Sputnik som begge ble sendt ut med hunder ombord, ble det den 8. juni utgitt 2 frimerker pålydende 4 og 2 kopek. Merkene bærer dato 9. mars og 25. mars, henholdsvis. Et 2 kopek merke med bilde av Lumumba ble utgitt den 29. mai. Den 22. april ble det utgitt et 4 kopek merke i anledning 91 års dagen for Lenins fødsel. I anledning 100 årsdagen for den indiske forfatter Rabindranat Tagore ble det utgitt et 6 kopek merke den 8. mai. I anledning den internasjonale arbeiderutstilling i Torino utkom 24. mai 2 merker i verdiene 4 og 6 kopek. Det første viser en skulptur av det 20. århundredes menneske som overvinner Kosmos, det annet gjengir Italias nasjonalhelt Garibaldi's portrett. 27. mai, 13. og 22. juni var utgavedatoene for 3 to-fargete merker til ære for Lenin. Merkene er pålydende 20, 30 og 50 kopek og viser 3 forskjellige portrett av Lenin. Den 29. mai ble serien «hovedstader i autonome Sovjet-republikker» supplert med 3 merker hver pålydende 4 kopek. 3 flerfargete merker i anledning den internasjonale barnas dag ble utgitt den 31. mai. Verdiene er 2, 3 og 4 kopek, og merkene viser barn i barnehage, i pionerleir og som kommunismens fremtidige byggere. 150 årsdagen for forfatteren Belinskys fødsel ble minnet med et 4 kopek merke den 13. juni. De 3 verdier som ble utgitt i anledning Gagarins romferd 12 april, ble 17. juni utgitt i utagget form. I anledning 40 årsdagen for det russiske hydro-meteorologiske institutt ble det utgitt et 6 kopek merke den 21. juni. Den 5. juli ble det utgitt 3 merker i anledning den russiske spartakiade for tekniske sportsgrener. Verdiene er: 4 kopek, seilflyging, 6 kopek hydroplanregatta og 10 kopek motorsykel terrengkjøring (motor-cross).

Tsjekkoslovakia.

Den 20. juni ble det utgitt en serie på 5 merker med scener fra de populære tsjekkiske dukketeatre. Denne underholdningsgren daterer seg tilbake til det 17. århundre og er en meget yndet underholdningsform i landet. Verdiene er 30, 40 og 60 heller, 1 og 1,60 kcs.

Verdens første romfarer Gagarin besøkte Prag i dagene 28.—29. april. Dette mintes den 22. juni med utgivelse av 2 frimerker, 60 heller viser Gagarins inntog i Prag og 1,80 kcs. viser Gagarin i romdrakt med romskipet Vostok i bakgrunnen.

Den 26. juni ble feiret som en vennskapsdag mellom det tsjekkiske og de afrikanske folkeslag, og i den anledning ble det utgitt et merke pålydende 60 heller.

Norge.

Frimerket vil bli utgitt 2. september 1961 i to verdier, 45 øre og kroner 1,50, i anledning av 150-årsjubileet for Universitetet i Oslo.

Nyt fra UNEF

De i mine tidl. artikler i NFT omtalte portofrihedsstempler fra UNEF med teksten UNITED NATIONS EMERGENCY FORCE er alle — med undtagelse af maskinstemplet — blevet udskiftet i den senere tid. De nye stempler ligner for så vidt de tidligere anvendte, idet de alle er af enkeltringstypen. Teksten er den samme osv. Den vigtigste forskel er, at de nye stempler alle er forsynet med et nummer (fra 1—4) under datolinien. Fordelingen er for tiden:

- nr. 1 anvendes af UNEF Base Post Office i Beirut, Libanon.
« 2	«	«	«	p.o. i Gaza. Det afløser det her tidl. benyttede dobbeltringsstempel. — Det nye stempel er set anvendt med såvel rød som sort sværte.
« 3	«	«	«	Base Post Office i Rafah.
« 4	«	«	«	p.o. på Marina Air Base ved El Arish på Sinai.

Udskiftningen af nr. 2 stemplet synes at være foregået i foråret. Den 12 april 61 anvendte man i Gaza stadig to-ringsstempellet; den 15. april var det ny enkeltringsstempel taget i brug.

E. Menné Larsen.

Frimerkeforvalteren melder:

Antallet av ekspederte førstedagsbrev med Idrettsmerker var 31.090 og med Håkonshallmerker 29.320.

Opplagenes størrelse for:

Skipsmerker à 25 øre var 3.692.000, à 55 øre var 2.200.000 og 90 øre var 3.140.000.

Europamerket à 90 øre var 2.260.000.

SAS merket à 90 øre var 1.950.000.

For Idrettsmerkene er bruttoopplagene: 20 øre 3.210.000, 25 øre 3.200.000, 45 øre 7.025.000 og 90 øre 2.200.000.

Senden Sie mir Norwegen, Schiffspostbriefe und Vorphilatelie, Stadtpostmarken und Briefe. Ich sende nach Ihren Wünschen DDR und Europa. Siegfried Reischel, Altenburg/Bez. Leipzig DDR. Kl. Zetkinstr. 27/Schliessf. 20.

Give mint USSR, want mint whole world. Correspondence in English, German, Russian.

V. OZOLS,

Riga — 1. P. Stucka str. 59/61 - 6 a.
Latvian SSR, USSR.

1 ØRE

PORTO

Norgeskatalog

nr. 8.

Dette er varianter på portomærke nr. 8 1 øre. På dette merket består disse vesentlig av hvite flekker, visstnok både på a og b. Det er ikke alle jeg har funnet plassering til i arket, så jeg begynner med de jeg er sikker på hvor hører til, men alle er konstante.

Nr. 7 har en hvit flekk til høyre over venstre krone.

« 20 en stor og en liten flekk på samme sted.

» 57 en hvit flekk i O i Norge og 2 hv. fl. etter E.

« 58 en stor hvit flekk midt i O i Norge.

« 96 en hvit flekk i O i Norge og punkt mellom N og O.

Dette er de jeg har kunnet plasere, de andre bruker jeg betegnelsen a—b, osv.

a en hvit flekk på halsen til munnstykket på høyre ph.

b Hvit flekk nederst til høyre for venstre posthorn.

c hvit flekk under Ø i venstre øre.

d hvit flekk til høyre i underkant av venstre krone.

e hvit flekk i overkant mellom N og O i Norge.

f hvit flekk til høyre for korset på høyre krone.

g hvit flekk under Ø i høyre øre.

h hvit flekk foran N i Norge.

i hvit flekk over Ø i venstre øre.

Dette er hva jeg hittil har funnet av varianter på dette merke. Skulle det være noen av N.F.T.s lesere som har helark, og kan plasere de siste, så vil jeg være takknemlig for å motta opplysninger derom.

EUROPA 1961. Utgaven som hvert år slår alle høyderekor! Subskripsjon på den sjette por-sjon — Europa 1961, (20 land i C.E.P.T.). Som hvert år siden 1956 sender vi Dem straks, på vanlig forespørsel, detaljer og subskripsjons-seddel for disse merkene. Eksepsjonelle betin-gelser og leveringsgaranti (heri innbefattet Liechtenstein!) for alle subskripsjoner som blir returnert oss senest 31. august. Spesialpri-ser for frimerkehandlere og filatelistiske for-eninger.

«THEMATIC DIGEST»

Le Spécialiste de l'Emission «thématique»
5 Rue Washington — Bruxelles (5) (Belgique)

10 ØRE PORTO

Norgeskatalog nr. 10

Dette merke har en masse varianter, det er ikke alle jeg har funnet plasing til i arket, da det antagelig er flere trykn. som det ikke er helark av på postmuseet. Feilene består vesentlig av større og mindre brudd på rammer og bokstaver, som ser ut som skyldes fargeflekker, men også endel hvite flekker. Jeg tar først med de som jeg har funnet plasing til, også de som er konstante men ikke er funnet i arket. Deretter tar jeg med de største av de som jeg ikke vet om er konstante. Det kan jo tenkes at det er noen av samlerne som har funnet noe lignende, og som jeg da vil være takknemlig for å motta opplysning om. De nedenfor anførte nr. er plasingen i arket.

- Nr. 9. Hvitt punkt på nedre ende på N i Norge mot høyre.
- « 10. Fargeflekk på sokkelen på venstre krone, har ofte flere småbrudd på ytre hvite rammelinje tilhøyre.
- « 14. Hvit flekk i øvre venstre hjørne i rammen rundt Norge.
- « 15. Hvit strek i overkant på høyre Ø inntil hvite linje.
- « 20. Fortykkelse på de hvite rammelinjer til høyre under Norge, så de to linjer ofte går i ett, fortykkelse ytterst på tverrestrekene på E, i portomærke.
- « 38. Brudd på rammen foran N i Norge.
- « 48. Stort brudd eller fargeflekk på hvite rammelinje tilvenstre for venstre posthorn, som også bryter hjørne av rammen nedenfor.
- « 58. Stort brudd på rammen etter E i Norge.
- « 61. Fargeflekk i nedre høyre hjørne som bryter den hvite ramme, de fire siste bokstaver i portomærke tykke og ullne, brudd på hvite ramme ut for E i høyre øre.

- « 68. Hvitt punkt midt på ett-tallets mave ut tilvenstre.
- « 78. Brudd på skråstreken på ett-tallet.

Følgende varianter er også konstante, men vet ikke hvor de er plasert i arket:

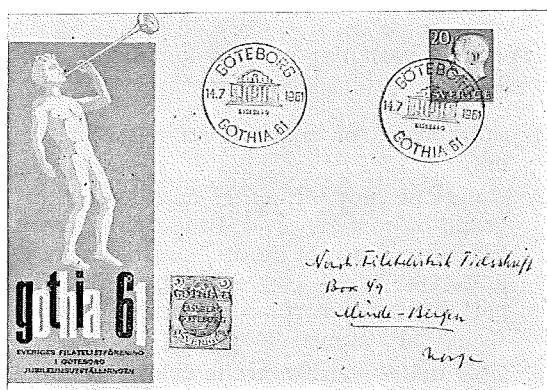
1. Stort brudd på rammen etter E i venstre øre.
2. Korset på høyre krone er helt borte. Stort brudd på rammen over. Brudd på rammen tilvenstre for venstre øre. Overdelen av Ø dekket av farge. Høyre ben på første R i portomærke er borte så det blir en P poppt. Brudd på rammen under.
3. Øvre del av venstre krone dekket av farge tilhøyre.
4. Stort brudd på bøylen på høyre posthorn. Nedre tverrestrek på E i høyre øre borte, så det blir ørf.
5. Brudd på rammen til venstre for venstre krone.
6. Ytre hjørne øverst tilhøyre avsneiet.
7. Brudd på bøylen på venstre posthorn.
8. Korset på venstre krone er borte.

Følgende varianter ikke sikker på om de er konstante:

- A. Brudd på rammen over venstre krone ut tilvenstre.
- B. Midtstreken på E i Norge spiss utover og brutt. Brudd på rammen tilvenstre for 1-tall.
- C. Øvre del av høyre krone dekket av farge tilhøyre.
- D. Nedre del av høyre ben på R og endel av høyre øre borte.
- E. Stor fargeflekk på nedre del av venstre krone.
- F. Nedre del av Ø og det meste av R borte på venstre øre.
- G. Stor fargeflekk som dekker øvre del av E i Norge og endel av rammen over.
- H. Stort brudd på rammen tilvenstre for høyre krone.
- I. Brudd på venstre ben på R i høyre øre.
- J. Stor fargeflekk på O i Norge på venstre side.
- K. Fargeflekk på rammen tilhøyre over høyre krone.
- L. Fargeflekk innersiden i øvre høyre hjørne, Brudd på rammen nederst tilhøyre etter portomærke.

Johannes Jensen,
Eiksveien 57, Røa.

«GOTHIA 61»

Sveriges Filatelist-Förening i Göteborg arrangerte i anledning av sitt 60-årsjubileum den største nasjonale frimerkeutstilling som hittil er holdt i Sverige i tiden 14.—23. juli. Göteborg stads kjente fornøyelseetablissement Liseberg, som også er seg sine kulturelle oppgaver bevisst, stillet beredvillig sitt største og fornemste lokale til rådighet — nemlig den lyse og rommelige Konserthallen. Aldri før i filateliens historie har vel et foretagende som Liseberg på en så interessant og effektiv måte hjulpet frimerkesamlingen: Liseberg har normalt i den tid utstillingen ble holdt et publikumsinnrykk på mellom 200.000—300.000 og erfaringsmessig besøker 10 % av de besøkende separatutstillinger innen området: Felles kjempeannonser for Liseberg og Gothia 61 var innrykket i svenske aviser både før og hver dag under utstillingen, store plakater rundt om i byens gater og i forretninger og en «presse» som er ukjent her hjemme, sørget for å gjøre folk kjent med at det foregikk noe av kulturell betydning på Liseberg midt i juli. Men så satt det riktignok også 2 avisfolk i utstillingsstyret som «public relation». — Dertil kom de forskjellige arrangements under utstillingen, som f. eks. publikumskåring av Nordens vakreste frimerke, gratiskjøring på sporvogner fra flere steder i byen på åpningsdagen, Väst-kust-treff av filatelister og «Postens Dag» på utstillingens siste dag — med helikopterflyvning av post fra Nya Älvsborg (som er 300 år i år) til Liseberg og slipp av 100.000 frimerker for samlere over utstillingsområdet, et veritabelt «frimerke-regn», samt nordisk postbudkonkurranse mellom stafettlag fra Danmark, Norge, Göteborg og Stockholm, og spørrekonkurranse mellom Posten og Pressen i Göteborg — ledet av Kirkvåg!

Åpningen av Gothia 61 hadde et morsomt

innslag: inn på plassen foran Konserthallen, fra hvis ballustrade de nordiske lands flagg valet, travet en kneggende ponny som trakk en gul mellomting av postvogn og gigg. I den satt ordførande i utstillingsledelsen, formannen i SFFG civiling. Per Sjöman og Ordførande i Stadskollegiet, sjefredaktør Hjørne. Etter velkomsthilsning av førstnevnte, holdt redaktør Hjørne åpningstalen, og ga herunder en interessant karakteristikk av frimerket som tids-spel. Han hadde brakt med seg sitt første frimerkealbum, slitt i perm og rygg, men som han sa kunne han ikke tenke seg en bok som kunne fortelle så meget om den historiske og politiske utvikling i verden som dette gamle frimerkealbum. Og stabiliteten i den hvite manns verden før første verdenskrig kunne vel ikke kjennetegnes bedre enn ved det engelske 2½ pennymarket med den evig unge Dronning Victorias bilde. Hun regjerte i over 60 år, fikk mange barn og mange dobbelthaker, men på frimerket med den svanehalsete dronningen syntes aldri et spor av hverken barn eller dobbelthaker!

I konkurranseklassene var de førfilatelistiske eksponanter meget interessante fra et historisk synspunkt, — med brev fra 1634, feltpost fra tredveårskrigen, «kronobrev» fra 1768 med Adolf Fredriks navnetegning m. m. m. Forøvrig var Sverigesamlingene naturlig i majoritet, med hele 36 eksponat, videre 7 samlinger Danmark, 2 Island, 4 Finland og 5 Norge. 24 eksponat representerte Europa forøvrig, og 10 fra oversjøiske land. Klassen Motivfilateli hadde et tyvetall eksponater, og her kunne man studere dyrenes verden, jernbanens utvikling, musikkens historie, kirkehistorie, fartøy og skipsfartens utvikling, sport, scouting og oljeindustrien o. m. a.

Motivsamlingene ble for første gang på en større nasjonal utstilling i Norden bedømt etter det nye Fip-Fipco-fellesreglement for disse samlinger.

Utstillingens interskandinaviske jury bestod av fil. dr. Georg Menzinsky, civ.ing. Erik Blomberg, redaktør Olle Cronsjö, alle Stockholm, grosserer S. Grønlund, København og disponent Odd Graham, Oslo.

Gothia 61 vil gå inn i svensk filateliens historie som et strålende vitnesbyrd om svensk filateliens høye nivå i dag, og som en verdig feiring av 60-årsjubileet til Sveriges Filatelist-Förening i Göteborg. Fra norsk side er det god grunn til å lykkønske med de 60 år og den flotte utstilling, og ønske den jubilerende forening fortsatt fremgang og trivsel i årene som kommer.

Odd Graham.

Motiv og Tema

Litt bibelhistorie fra Israel

Motiva er tekne frå 1. Mos. 49. Patriarken Jakob har samla dei 12 sønene sine for seg og held som ein avskilstale til dei. Der karakteriserer han dei og profetiserer om framtida for dei. Han ser dei plasert i det erobra Kanaan. Sjå Simeon og Gad med krigsmotiv, dei kom til å bu ved grensa, sjå Zebulun med sjømotiv, han kom til å bu nær havet i nord, og sjå Asher med oliventreet, han kom til å bu der dei i dag har den største oliventreskogen i landet.

Eg har ordna dei 12 merka etter alderen på sønene, stort sett. Med Lea fekk Jakob 6 søner. Men då Lea lenger ikkje fekk born, bad ho han ta tenestekvinna Zilpa til medkone, og ho fødte to søner. Med Rakel fekk han to born, og dessutan to med hennar tenestekvinne, Bilha, som også vart medkone av same årsak som Zilpa.

Her omset eg innskrifta på tallongane frå hebraisk. Den minste innskrifta nedst er tilvising til bibelord.

Ruben: «Ruben leve...» 5. Mos. 33, 6.

Simeon: «...ættar Israels» — 5. Mos. 33, 5.

Levi: «...han skal lære Jakob dine bod og Israel din lov». 5. Mos. 33, 10.

Judah: «Judah er ei ung løve...». 1. Mos. 49, 9.

Issachar: «Frå Issachars menn som skjønna seg på tidene». — 1. Krøn. 12, 32.

Zebulun: «... (og) han (bur) ved stranda der skipa landar». 1. Mos. 49, 13.

Joseph: «...velsigna av Jahve vere landet hans». 5. Mos. 33, 13.

Benjamin: «...om morgonen et han opp rovet sitt». 1. Mos. 49, 27.

Dan: «Dan dømer (skal døme) folket sitt». 1. Mos. 49, 16.

Naphtali: «Naphtali er ei leikande hind». 1. Mos. 49, 21.

Gad: «Gad, — ein flokk fiendar høgg inn på han». 1. Mos. 48, 19.

Asher: «Frå Asher kjem det feite». 1. Mos. 49, 20.

Kr. Starbo.

Brev fra leserne:

HVA ER DEN RIKTIGE KATALOGVERDI?

Jeg sitter og blar i Norgeskatalogen (utgave 1961). Tankene streifer katalognoteringene. Og i mitt stille sinn spør jeg meg selv: på hvilket grunnlag har katalogkomiteen vurdert og satt sine noteringer? Iflg. forordet er det markedsprisene som er fulgt — altså den pris som har dannet seg i det fri marked (tilbud og etterspørsel). Omsetningsavgiften (ved salg) er ikke inkludert. Norgeskatalogen er jo også en ren samlerkatalog (verdi-katalog) så omsetningsavgiften har jo intet å gjøre der.

Nå skal jeg være den første til å innrømme at det er en uhyre vanskelig oppgave katalogkomiteen stilles overfor når verdiene skal fastsettes. Selv er jeg en beskjeden samler — én blant de mange, mange — som gleder seg over å betrakte vakre frimerker, om mulig høste lærdom av de ulike motiver, men som også

synes det er gildt når det ikke er for mange åpne eller svarte felter. M. a. o. én som setter pris på nøkterne verdiansettelser.

La oss så ta for oss disse. Jeg plukker ut et bestemt merke, og vil anstille noen betraktninger omkring dettes notering (katalogverdi). Merket er Universitetsfrimerket (1941 — opplag 100.000 — verdi 1961 kr. 12,—, ustemplet og stemplet). Etter min mening er denne notering temmelig drøy, og det er nok mange samlere som ikke evner økonomisk å skaffe seg dette til den pris. Opplaget er riktignok lite, men jeg vil tro at makulaturprosenten i dette tilfelle er meget lav. Filatelistisk sett er merket høyst ordinært; det oppviser intet spesielt for studieformål, så det skulle ikke betinge noen særlig utvidet etterspørsel pr. samlar. Opplaget 100.000 skulle således rekke langt, samlermessig sett.

Tankene løper videre. Hvis jeg nyttet 1 — én — sparekrone (gammel verdi) til å kjøpe dette merke ved utgivelsen, må jeg i dag ha 3 kr. igjen for merket ustemplet (jeg regner 1 gammel sparekr. = 3 dags-inflasjonskr.) — merket da som pengeverdi-bevarer. Skal jeg kjøpe det samme frimerket i dag hos en frimerkehandler, så kan jeg strekke meg så langt som til kr. 6,— (handlerens andel blir altså 100 %, heri innbefattet omkostninger (også omsetningsavgift)).

Vi kommer tilbake til katalognoteringen — kr. 12,— (1961). Det skulle være den pris som markedet hadde dannet. Hvem er så dette marked? Mon tro om det ikke er handlerne, godt understøttet av «spekulanter», som angir tonen — samlerne følger etter som en «gåseflokk» — «vil du være med, så heng på!» Selv kan jeg ikke fri meg fra den tanke — at kr. 12,— er en altfor høy verdiansettelse for dette merke. Og at katalogkomiteen har skutt høyt over målet i dette tilfellet. Samlerne bør være så fornuftige at de avstår fra å skaffe seg objektet til denne pris — det er ikke verd denne. La spekulantene, oppkjøperne eller hvem det nå kan være sitte der med sine beholdninger — de blir nok engang lei av å holde på disse når de ikke øyner noen særlig avsetning til dagens skyhøye pris. Og du selv vil få mer glede av objektet når den tid kommer enn i dag.

Jeg vil reservere meg mot en eventuell anklage for at jeg skulle være handler-fiendtlig. Det er jeg ikke. Jeg mener tvert imot at handlerne betyr meget for den bredde vår hobby har i dag. De skal også ha sin berettigede del — for sin innsats. Men vi må være på vakt overfor spekulasjonstendensen, og ikke uten sverdslag la oss rive med i dansen.

Det å samle frimerker må bli en virkelig «allmannshobby» — der også mindre tykke lommebøker kan bli med — også når det gjelder objekter som ligger litt utenfor «alfarvei».

Mitt eksempel er bare ett av de mange. Og kanskje det kunne danne grunnlaget for en liten diskusjon rundt om i våre klubber. La så synsmåtene samarbeides til en prinsipiell vurdering av problemet senere i dette tidsskrift. Det kunne være hyggelig og nyttig å finne ut hvor vi — de alminnelige samlere — egentlig står.

Eg. Harris.

By- og bygdenytt.

BERGENS FILATELIST-KLUBB hadde sesong-avslutning den 13. juni under ledelse av formannen Elvind Evensen. Siden det hadde vært så mange festligheter i forbindelse med «Bergen 1961» ble dette sommermøtet holdt som vanlig hovedmøte. Formannen sa først minneord over Alfred M. Rathke som var avgått ved døden. Deretter refererte han takkeskriv fra flere gjester som hadde besøkt utstillingen, fra Oslogjestene var det en sjekk på kr. 100,— til juniorene som en takk for hyggelig Bergensbesøk, og fra Mr. Jones fra Wales et meget vakkert prebrev, også til juniorene. Formannen redegjorde for «Filos 61» og oppfordret medlemmene å melde seg på i Oslo. Etterpå sa han takke-ord til alle som hadde hjulpet til med utstillingen, og delte til slutt ut minnemedaljer til Johan B. Reiersen, Alf E. Solheim og til samtlige medlemmer av hovedkomiteen.

Ordet ble så gitt til våre innenbys jurymedlemmer F. C. Svendsen og F. C. Moldenhauer jr. som ga en redegjørelse for juryens dom, og sammen med F. Walter-Johannessen delte de ut medaljer og diplomer. Under taffelet rettet sorensskriver Sveaass en takk til styret for vel utført arbeid i vårsesongen.

DRAMMENS FILATELISTKLUBB avholdt sitt møte nr. 345 — sommermøtet — mandag 12. juni 1961 etter sedvane i Aspaviljongen i 2. etg. 16 medlemmer tilstede.

Formannen, herr Tungesvig, innledet møtet ved å bringe den sørgelige underretning at et av klubbens høyt skattede medlemmer, ing. H. S. Sverdrup var avgått ved døden. Han minnet om at ing. Sverdrup hadde vært medlem i 18 år, og at han i 10 år sammenhengende innehadde vervet som klubbens formann. Hans filatelistiske viten var meget stor, og han sto alltid rede til å bringe videre sine kunnskaper. Som eksempel på hans store interesse for klubben minnet formannen om at ing. Sverdrup er forfatter av klubbens sang, likeledes at det var ham som foreslo navnet Budstikka på klubbavisen. Herr Tungesvig avsluttet med å erklære at savnet etter et så trofast medlem ville bli meget stort, og han lyste fred over ing. H. S. Sverdrups minne. Talen ble påhørt stående av medlemmene.

Under posten «stjernerdyss» fikk dr. med. Gjessing sin 3. stjerne i møtebåndet og hr. Finn Uggen sin 1. stjerne.

Herr Mandt fortalte så fra turen til Tubfrim 28. mai, og som etter beskrivelsen å dømme var et uforglemmelig minne for de som hadde vært med.

Senere benket man seg rundt det festdekede bord, og herr Smith ønsket velkommen til bords til nytelse av Mr. Salmo Salar — Drammenslaksen — i egen høye person.

Redaksjonen avsluttet 25. juli 1961.

Norgeskatalogen 1961

17. utgave.

Katalogen inneholder nå to helsides fargeplansjer, som gjengir 30 blåfarger og 30 rødfarger.

Katalogen fåes hos bokhandlere, frimerkehandlere og hos enekommisjonæren,

**G. SANDBERGS
Frimerkehandel**

Rådhusgt. 28, OSLO

Pris kr. 12,50 + trykksakporto kr. 0,90

ZUMSTEIN 1962

EUROPA-KATALOG.

45. opplag. Innhold: Alle Europas merker, utenlands-postkontorer og tidligere tyske kolonier. Innbundet i hel-
lerrets bind, over 20.000 illustrasjoner, ca. 120.000 prisnoteringer, 1550 sider.

Pris SFr. 21.— m/register
SFr. 23.—. Porto SFr. 2.20.

SPEKIALKATALOG SVEITS/LIECHTENSTEIN.

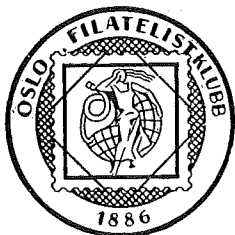
XVI. opplag. 610 rikt illustrerte tekstsider. Pris heftet SFr. 10.—, innbundet m/register
SFr. 12.—. Porto SFr. 1.40.

SVEITS/LIECHTENSTEIN-katalog i lommeformat.

Særtrykk av Europa-katalogen, ca. 100 sider. Pris SFr. 1.—. Porto SFr. 0.20.

ORDLISTE «A» med katalogens tekniske — og andre uttrykk oversatt til norsk. Pris SFr. 1
Tilsalgs i alle frimerkeforretninger eller direkte fra forlaget (filatelistisk frankering) ved innbetaling av beløpet pr. internasjonal postanvisning til

ZUMSTEIN & CIE, Inh. Hertsch & Co,
Postfach 1291, Bern 2, SVEITS.

«FILOS-61»

FRIMERKEUTSTILLINGEN

i anledning Oslo Filatelistklubbs 75 års jubileum
i Oslo Handelsstands lokaler 21.–24. september 1961

På utstillingen eget postkontor med spesialstempel.

Minneblokk med plate I av 3, 5, 10 og 20 øre 1886.

Pris kr. 3.—.

Spesialkonvolutter kr. 0,50 pr. stk.

Forhåndsbestillinger sendes Filos-61, Postboks 298, Oslo.

(Ved forsendelse kommer porto i tillegg.)

Herr Per Harald Jensen,
Sportsvn. 2,
Lilleaker.

BOKTRYKK

DYPTRYKK

OFFSETTRYKK

BOKBINDERI

KARTONASJEFABRIKK

KONVOLUTTFABRIKK

PAPIRFABRIKK

PAPIR OG KONTORSAKER

EN GROS

FORLAGSVIRKSOMHET

EMIL MOESTUE A/S

Utsalg- og trykksak-kontor

SKIPPERGATEN 38 – 40

ENELEVERANDØR AV FRIMERKER TIL DET NORSKE POSTVERK